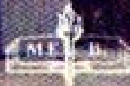
1000 TEMEL ESER

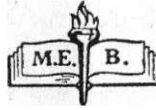
Han Duvarları

Faruk Nafiz Çamlıbel

DEVLET KİTAPLARI

Faruk Nafiz Çamlıbel

Han Duvarları

DEVLET KİTAPLARI

MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ - İSTANBUL 1969

TEMEL
ESER

3

Milli Ecjitim Bakanlığının 16.1.1969 tarih ve 755 sayıh mucipleri. Yayımlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürlüğünün l(j. 1.1969 tarih ve 01050 sayılı emirleriyle birinci deia olarak 20.000 adet basılmıştır.

Kitaplar, insanlar arasında düşünce ve bilgileri, inanç ve duyguları yayan, zekâ ve kültürün, ilim ve sanatın, değer hükümlerinin dünya ölçüsünde paylaşılmasına ve zaman içinde devamına yardım eden vasıtalardır. Kitaplar, bir milletin kültür değerlerini dünden bugüne taşıyan varlıklar olarak millî kültürün temel taşları ve aynı zamanda insanlığın paylaştığı ilim ve fikir dünyasına açılan kapılardır.

Bu vasıflariyle kitaplar, milletlerin ve insanlığın zekâsına ve kültürüne büyük tesirleri bakımından medeniyetleri yayan ve tarihi yapan kuvvetlerin başında gelir.

Eski çağlardanberi yazılan kitapların değerleri çok değişik olmuştur. Yazıldıkları yakın çevre ve zaman içinde bile, pek az okuyucunun ilgisini çekebilen kitaplar yanında, uzun yıllar ve hatta asırlar boyunca zevk ve istifade ile okunan ve dünya ölçüsünde rağbet gören kitaplar vardır. Bir milletin veya insanlığın fikir ve kültür hazinesini teşkil edecek kitaplar temel kitap değerini kazanır.

Kitabın eğitim ve kültür bakımından değerini gözönünde tutan kalkınma plânımız, üstün

vasıflı eserlerin hazırlanıp yayılmasına da özel bir yer ayırmıştır

Türk Yazarlarının eserleri, yeni nesillerin anlayacağı gibi sadeleştirilerek basılacak, Batı Kültürünün temel eserleri dilimize çevrilerek yayınlanacaktır. Bu suretle İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı Dönemi içinde bin ciltlik bir temel eserler kitaplığı vücuda getirilmesine çalışılacaktır.

Böyle bir temel eserler serisinin kültür hayatımıza yapacağı hizmetin değeri büyüktür. Bir taraftan alfabe değişikliğinin ve dilde özleşme akımının zarurî olarak nesiller arasında meydana getirebileceği boşlukları doldurmak mümkün olacak ve böylece millî kültür mirasımızın yeni kuşaklara intikali sağlanacaktır. Diğer taraftan bütün insanlığın ve medeniyet dünyasının müşterek malı haline gelmiş olan ilim, kültür ve sanat hazinelerinden yabancı dilleri bilmeyenler de faydalanabileceklerdir.

Bilhassa bugünün dünyasında, çağımızın istediği insan şahsiyetinin teşekkülü bakımından, kitabın değeri daha çok önem kazanmıştır. İnsanın tabiat karşısındaki gücünün temelini teşkil eden ilim ve teknoloji gibi, insanın kendi kendisini tanıması ve geliştirmesi bakımından büyük bir kaynak olan felsefe, edebiyat ve sanat eğitimi de bir seçkinler zümresinin imtiyazı olmaktan çıkmıştır. Millî Eğitim davasını sadece bir okullar meselesi sayan dar görüşün ötesinde, vatandaş eğitimini her bakımdan sağlayacak bir dev-

let anlayışını, bütün batılı ülkelerde olduğu gibi, biz de benimsemiş bulunuyoruz. Bu eğitim, özel yayın evlerinin kendi imkân ve ölçülerine bırakılamayacak bir şümul ve mâna taşır.

Millî Eğitim Bakanlığının ele aldığı temel kitaplar yayını, millî kültür ve sanatımızın değerlerini, ilim ve sanat dünyasının müşterek hazinelerini Türk okuruna ulaştırmakla, bugünkü ve yarınki nesillerin düşünce ve zevk olgunluğuna katkıda bulunmuş olacaktır. Her bakımdan güzel neticeler vadeden bu teşebbüse fikir, sanat ve ilim adamlarımızın yardımcı olacaklarını ümit ediyorum.

Memleket fikir hayatına kazandırmak istediğimiz değerler bakımından iyi seçilmesi gereken temel kitaplar, okul öğrenimini desteklemek ve tamamlamak, Türk Gençliğinin kabiliyetlerinin geliştirilmesini ve bütün vatandaşlarımızın faydalanacağı bir temel kitaplığın teşkilini hedef almaktadır.

Süleyman Demire!
BAŞBAKAN

Bir milleti, millet olarak yaşatan ve şahsiyet sahibi kılan en esaslı unsur, millî kültürdür. Kaynağım o milletin tarihinden, dil, din, ahlâk, san'at ve geleneklerinden alan millî kültür, millî dayanışmanın, birlik ve beraberliğin temelidir.

Millî kültür, millî şuuru yaratır. Millî şuurunu kaybeden milletler, teknikte ilerleseler dahi, benliklerini ve istiklâllerini koruyamazlar.

Bu sebeple, millî varlık ve istiklâlimizin temeli olan kültürümüzü yaratan, şekil ve muhtevası ile Türk milletine şahsiyetini kazandırmış olan fikir ve san'at eserleriyle, insanlığın müşterek malı sayılan fikir ve san'at eserlerini çağdaş ilim ve tekniğin değerli mahsullerini aziz milletimize sunmak, millî şuurumuzu daima canh ve uyanık tutmamızın ilk şartıdır.

Bin Temel Eser fikri, böyle bir anlayıştan doğmuştur.

Bin Temel Eser, konuşulan, yaşayan, canh Türkçemizîe hem millî kültürümüzü yoğuran düşünce ve duygu dünyamızı aksettirecek, hem de Batı'nın ilim, fikir ve teknik alanlarındaki görüşlerini yurdumuza getirecektir.

Netice olarak. Bin Temel Eser, millî şuuru besleyerek, geçmişten kuvvet alıp geleceğe yön verecek iyi vatandaş, iyi insan yetiştirmede büyük yardımcı olacaktır.

İlhamı ERTEM
Milli Eğitim Bakanı

FAKUK NAFİZ ÇAMLIBEL
ve
HAN DUVAKLARI

Faruk Nafiz, 1898 Mayısının 18. Cuma günü, İstanbul'da doğmuştur. Babası, eski Orman ve Maâdin Nezâreti başkâtiplerinden *Süleyman Nafiz* Bey'dir. Annesi *Ruhiye Hanım,* tüccardan *ibrahim Necati Bey'in* kızıdır.

Faruk Nafiz, ilk tahsilini Bakırköy Rüşdiyesi'nde yapmış, orta tahsilini Hadîka-i Meşveret îdâdîsi'nde tamamlamıştır. Yüksek tahsil için de bir müddet Tıb Fakültesi'ne devam etmiştir.

Daha Tıb Fakültesi'nde talebe iken neşrettiği şiirleriyle dikkati çeken şâir, kısa zamanda şiir ve sanat çevrelerinde tanınmış; büyük takdir ve alâka görmüştür. Onun ilk şiirleri Peyâm-ı Edebî'de (1913-1914), Edebîyat-ı Umûmiye Mecmûası'nda (1916 - 1919), Yeni Mecmûa'da (1918), Ümîd Mecmûası'nda (1919-1921), Şâir (1918-1919), Büyük Mecmua (1919), Nedîm (1919) mecmualarında; Birinci Kitap, İkinci Kitap gibi isimlerle, sekiz kitap hâlinde çıkan, şiir-nesir ve hikâye kitaplarında, (1920-1921) ve Yarın (1921-1922) mecmûası'nda neşrolunmuştur.

1917-1918 de İleri Gazetesi yazı heyetine katılan *Faruk Nafiz,* 1922 de bu gazetenin temsilcisi

olarak Ankara'ya gitmiş, aynı yıl, Kayseri Lisesi edebiyat muallimliğine gönderilmiştir. 1924 de Ankara Erkek Muallim Mektebi, 1925 de Ankara Kız Lisesi edebiyat muallimi olmuş, ayrıca Ankara Lisesi'nde edebiyat okutmuştur. 1932 de İstanbul'da Kabataş Lisesi edebiyat muallimliğine nakledilen şâir, bu lisedeki muallimliği sırasında ayrıca Amerikan Kız Koleji'nde yıllarca, edebiyat dersi vermiştir.

Faruk Nafiz, 1946 da Demokrat Parti'den, İstanbul Millet Vekili seçilmiş ve onun mebusluk hayâtı 27 Mayıs 1960 ihtilâline kadar devam etmiştir. Bu ihtilâlde, bütün millet vekili arkadaşlarıyle birlikte tevkif edilerek *Yassıada'ya* gönderilen şâir, Haziran 1960 dan Eylül 19661'e kadar burada kalmış ve meşhur Yassıada Mahkemesi sonunda suçsuz görülerek berâet etmiştir. Bu hâdiseden sonra siyâsî hayâta devam etmek istemeyen şâir, sâdece Yassıada'da arkadaşlarıyle birlikte mâruz kaldığı acı baskı'yı, çok kuvvetli ve çok manâlı, satirik dörtlükler hâlinde nazmederek, vaktiyle yazdığı *Han Duvarları* şiirine mukabil, *Zindan Duvarları* adiyle, yassı bir kitap hâlinde neşretmiştir.

Ankara ve İstanbul'da edebiyat muallimliği yaptığı yıllarda Güneş, Tavus, Hayat, Yedigün ve bizzat çıkardığı Anayurd mecmualarından başka Ankara ve İstanbul'un muhtelif mecmua ve gazetelerinde şiirler, fıkralar, makale ve musahabeler neşreden *Faruk Nafiz,* yine İstanbul'da Akbaba ve Karikatür gibi mizah mecmualarına *Deli Ozan* ve *Çamdeviren* takma adlarıyle mizahî ve satirik manzumeler yazmıştır.

Faruk Nafiz, şiire, bir *gönül iklimi* olan memleketinin mahallî ve târihî atmosferine uygun, bir *aşk şâiri* olarak başlamıştır: Onun ilk şiirleri, İstanbul'da Balkan Savaşı'nm ve Birinci Dünyâ Harbi'nin kaybedildiği, üzgün ve ümitsiz yıllardaki romantik duygular içindedir: Böyle devirlerde insanların her şeyden çok, ya Allaha, ya aşka, yâhud da her ikisine sarıldığı görülür. Devrin marazî hassasiyeti, genç insan gönüllerini aşk ürperişlerine daha kuvvetle sürükler.

1918'lerden 1930'lara kadar olan zaman içinde edebiyatımızın yegâne kudretli *aşk şâiri* şöhretiyle tanınan ve şiirleri o zamanın genç kız ve genç erkek defterlerine ihtimamla yazılan *Faruk Nafiz'in* bu başarısında *Türkçe'yi* güzel kullanışının te'sîri çok büyüktür. O kadar ki *Faruk Nafiz,* meselâ, *aruz'la.* söylediği şiirlerde bu vezni bir *Türk aruzu* haline koyan *Muallim Nâcî, Tevfik Fikret, Mehmed Akif, Ahmed Hâşim* ve *Yahya Kemal* serisinin son usta şâiridir.

Onun şiiri, bilhassa bu meziyeti bakımından, üstad şâir *Yahya Kemal* tarafından takdir edilmiş ve:

Bir lübbüdür cihanda elezz-i lezâizin,
Her mısra-i güzidesi Faruk Nafiz'in.

gibi, *Yahya Kemal'in,* her şâir için kolay söyleyemeyeceği bir iltifatla değerlendirilmiştir.

Yıllar ilerledikçe, *aşk şairliği* esas vasfını kaybetmemekle beraber; *Faruk Nafiz'in,* şiire daha başka duygu ve düşünceleri getirdiği de olmuştur: Fakirlerin ve muztariplerin derd ortağı olmak; yeni

güre eski şiirden bâzı asil çizgiler aksettirmek; ilhamını *Ktsas-ı Enbiyâ*'dan alan, yeni duygu ve düşünce şiirleri söylemek; şiire, ince, İstanbul peyzajları işlemek v.b. gibi türlü ilhamlar, teessürler; duygular, düşünceler, bu şiirlere dikkate değer bir *çeşitlilik* vermiştir.

Fakat *Faruk Nafiz'in* bir de *memleket* ***şairliği*** devresi vardır:

Şâir, çocukluk ve gençlik hayâtını yaşadığı *Balkan Harbi, Birinci Dünya Harbi* ve *İstiklâl Savaşı* yıllarında, çeşitli yurd felâket ve ıztırapları içinde büyümüştü. 1922 de *İleri Gazetesi* muharriri olarak Anadolu'ya geçmiş, bir müddet Ankara'da kaldıktan sonra, edebiyat muallimi olarak, *Ulukışla yoluyla,* Kayseri'ye gitmişti. *Faruk Nafiz'in* Anadolu'yu içinden tanımasına fırsat veren bu yolculuk, 1928 de daha geniş bir imkânla tamamlanmıştı: Devrin Maârif Vekili *Mustafa Necati'nin* riyasetindeki *Şark Vilâyetlerini Tedkik Heyeti'nde* bulunan şâir, bu heyetle Sivas, Erzincan, Gümüşhane, Tırabzon, Erzurum illerimizi görmüş ve dönüşte Kastamonu'yu tanımak fırsatını bulmuştu. O târihlerde bir *İstanbul şâiri* için çok mühim ve çok yeni olan bu çeşit *vatan içi seyahatleri, Faruk Nafiz'in* edebî hayâtında dönüm noktası olmuştu: Bu devirde, şâirin sanatında bir *memleket edebiyatı* vücûda getirme ideali yer tutar.

Faruk Nafiz, bu idealin ilk şaheserini *Han Duvarları* adlı, büyük şiiriyle vermiştir. *Han Duvarlarından* başka, *Kızıl Saçlar* gibi ve mühim bir kısmı *Hayat* Mecmûası'nda (1926 -1928) çıkan *Çoban Çeşmesi, Sanat, Yolcu ile Arabacı, Çankaya, Kız Husyeni Vurdular, Memleket Türküleri, Dağlar, Ayşe Sana,*

Ali, AUaha Ismarladık, Bugün Yoldan Geçenler v.b. gibi manzumeleri, hep bu idealin ve bu yurd intıbâlarmın şiirleridir[1].

Bu şiirlerin bir kısmı da *vezin, şekil, dil* ve *söyleyiş* bakımından, Türk halk şiirinin lezzetini tattırır. *Memleket şiirler* söylemek, *Faruk Nafiz* için, Anadolu'yu birçok cepheleriyle içinden tanımış olmaktan doğan bir anlayıştır. Şâir, bu arada, Türk şiirinin, umumiyetle, Türk edebiyatının o devirde nasıl bir yol takip etmesi lâzım geldiğini, sağlam bir görüşle, düşünür. Onun *Sanat* isimli şiirinde, bizzat yapmaya çalıştığı bu *memleket edebiyâtı'mn* bir felsefesi vardır. Bu manzumede egzotik veya kozmopolit sanat zevkiyle yerli ve millî sanat anlayışı ustalıkla karşılaştırılır ve şâir, sebebini de belirterek bu, ikinci sanatı tercih eder:

Başka san'at bilmeyiz, önümüzde dururken,
Söylenmemiş bir masal gibi Anadolu'muz.
Arkadaş, biz bu yolda türküler tutturken,
Sana uğurlar olsun, ayrılıyor yolumuz!

Ancak *Memleket Edebiyatı* yapmak, *Faruk Nafiz* için, o yıllarda üzerinden geçen fırtınalarla sarsılmış, fakirleşmiş, muztarip Anadolu'nun bu hâlinden istifâde eden bir *gösteriş yapmak'tan* ve her türlü siyâsî maksatlarla yabancı ideolojilerden uzak, *samîmi* bir harekettir. Bunun içindir ki şâir, Anadolu'nun ıztırâbına yerinde ve kuvvetli çizgilerle temas

[1] **Şâirin, Kayseri'de yazmaya başladığı ve *yağmur duası* gibi yerli ve şiirli parçalarla süslü, manzum, *Canavar* piyesi de aynı *memleket edebiyatı* eserlerindendir.**

etmekle beraber, daha çok, o perişan haliyle bile güzel ve sevimli bir vatanda yaşayan halkımızın incelik ve üstünlüklerini gösteren, *iyi ruhlu bir edebiyat* meydana getirmiştir. Yine bunun içindir ki *Faruk Nafiz'in* bu tarz şiirlerinde dört asır evvelki saz şâiri *Karaca Oğlan'm* şiirlerini besleyen, yurd güzellerine ve yurd güzelliklerine âit, yerli çizgiler görülür:

Yağ kandillerinin ve türlü bakımsızlıkların isleri ile kararmış *han duvarları'nâa birer âyet gibi* ışıldayan *âşık tarzı* şiirler; *fidan* veya *söğüd boylu* köy kızları; toprağa diz vuruşları *içimizi kımıldatan,* dağ gibi Türk zeybekleri bunlar arasındadır. Bu şiirlerde, tekerleklerinde *memleketin inlediği* duyulan, emekdar *kağnılarda kuş uçmaz yollardan* pervasız akıp giden, kızıl saçlı, köy kızları da vardır; bir yerden bir yere durmaksızın yolcu taşıyan ve ömürleri yollarda geçen arabacıların duyguları da...

Kısaca, bu şiirlerde görülen, o zaman için *yeni* dünyâ büyük romancı *Reşad Nuri'nin Anadolu sahneleriyle* süslü romanlarında olduğu gibi, yalnız zekâlarında, tecrübe, tevazu' ve irfanlarında değil, ıztıraplarmda da bir incelik ve sevimlilik bulunan, sıcak ve asîl bir milletin dünyasıdır.

•

Han Duvarları kitabı, *Faruk Nafiz'in* şiirde *Memleket Edebiyatı* yapmak istediği yıllarda söylenmiş şiirleriyle tertiplenmiştir. Bu kitaba, şâirin daha başka zamanlarda, *hece* ile ve *aruz'la* söylediği daha başka şiirler de alınmıştır. Fakat bu şiirleri okuyanlar, onlarda yine bir memleket şâiri'nin hususiyetlerini

bulacaklardır. Esasen, *Faruk Nafiz'in* san'atmda çok mühim bir vasıf, onun gürlerinin ne Doğu ne de Batı edebiyatlarının özentisinde olmayan yerliliğidir.

Aynı gürlerde, okuyucu, sâde, temiz ve ahenkli bir *Türkçe'nin* zevkini duyacaktır. Asrımız Türkçesini çok iyi kullanan, ve Türk milletinin meydana getirdiği dile şuurla sâdık kalan *Faruk Nafiz,* kendi çağının şiir Türkçesine:

Hangi sözlerle ninem gönlünü açmışsa bana,
Ben o sözlerle gönül vermedeyim sevgilime.
Sözlerim ninni kadar duygulu olmak yaraşır,
Bağlıdır çünkü dilim gönlüme, gönlüm dilime.

kıt'asmda belirttiği gibi, bir *gönül dili* vermeğe muvaffak olan şâirlerdendir.

•

Eserleri:

Faruk Nafiz'in bellibaşlı eserleri, şiir kitapları ile, manzum ve mensur tiyatrolardır. Şâirin, ayrıca roman ve mizah vadisinde yazılmış ve kitap hâlinde neşrolunmuş eserleri de vardır:

Şiir Kitapları: Şarkın Sultanları (1918), *Gönülden Gönüle* (1919), *Dinle Neyden* (1919), *Çoban Çeşmesi* (1926), *Suda Halkalar* (1928), *Bir ömür Böyle Geçti* (seçme şiirler, 1933, 4 defa basılmıştır.), *Elimle Seçtiklerim* (1934), *Akarsu* (1936, 1940), *Tatlı Sert* (mizahî şiirler, 1938), *Akıncı Türküleri* (1938, 1939), *Heyecan ve Sükûn* (seçilmiş şiirler,

1959), *Zindan Duvarları* (Yassıada şiirleri, 1967), *Han Duvarları* (1969).

Tiyatro Eserleri: Canavar (Manzum piyes, 1925, 1965), *Akın* (Manzum piyes, 1932, 1965), *Özyurt* (Manzum piyes, 1932, 1965), *Kahraman* (Manzum piyes, 1933, 1965), *Yayla Kartalı* (1945), *Dev Aynası* (Henüz neşrolunmamıştır. Şâirin bundan başka *tik Göz Ağrısı* isimli, bir piyes adaptasyonu vardır.

Mektep Temsilleri: Bir Demette Beş Çiçek (1933), *Yangın* (1933).

Roman: Yıldız Yağmuru (1936).

Nihad Sami BANARLI

MEMLEKET ŞIIRLERI

HAN DUVARLARI

Yağız atlar kişnedi, meşin kırbaç sakladı,
Bir dakika araba yerinde durakladı.
Neden sonra sarsıldı altımda demir yaylar,
Gözlerimin önünden geçti kervansaraylar..
Gidiyordum, gurbeti gönlümle duya duya,
Ulukışla yolundan Orta Anadolu'ya-
İlk sevgiye benziyen ilk acı, ilk ayrılık!
Yüreğimin yaktığı ateşle hava ılık,
Gök sarı, toprak san, çıplak ağaçlar san...

Arkada zincirlenen yüksek Toros dağlan,
önde uzun bir kışın soldurduğu etekler,
Sonra dönen, dönerken inliyen tekerlekler...
Ellerim takılırken rüzgârların saçma
Asıldı arabamız bir dağın yamacına.
Her tarafta yükseklik, her tarafta ıssızlık,
Yalnız arabacının dudağında bir ıslık!
Bu ıslıkla uzayan, dönen, kıvrılan yollar,
Uykuya varmış gibi görünen yılan yollar
Başını kaldırarak boşluğu dinliyordu,
Gökler bulutlanıyor, rüzgâr serinliyordu.
Serpilmeye başladı bir yağmur ince ince,
Son yokuş noktasından düzlüğe çevrilince
Nihayetsiz bir ova ağarttı benzimizi,
Yollar bir şerit gibi ufka bağladı bizi.
Gurbet beni muttasıl çekiyordu kendine,
Yol, hep yol, dâima yol... Bitmiyor düzlük yine.
Ne civarda bir köy var, ne bir evin hayâli,
Sonun ademdir diyor insana yolun hâli.
Arasıra geçiyor bir atlı, iki yayan,
Bozuk düzen taşlann üstünde tıkırdayan
Tekerlekler yollara bir şeyler anlatıyor,
Uzun yollar bu sesten silkinerek yatıyor...
Kendimi kaptırarak tekerleğin sesine
Uzanmışım, kalmışım yaylının şiltesine.

Bir sarsıntı... Uyandım uzun süren uykudan,
Geçiyordu araba yola benzer bir sudan.
Karşıda hisar gibi Niğde yükseliyordu,
Sağ taraftan çıngırak sesleri geliyordu:
Ağır ağır önümden geçti deve kervanı,
Bir kenarda göründü beldenin vîran hanı.

Alaca bir karanlık sarmadayken her yeri
Atlarımız çözüldü, girdik handan içeri.
Bir deva bulmak için bağrındaki yaraya
Toplanmıştı garipler şimdi kervansaraya.
Bir noktada birleşmiş vatanın dört bucağı,
Gurbet çeken gönüller kuşatmıştı ocağı.
Bir parıltı gördü mü gözler hemen dalıyor,
Göğüsler çekilerek nefesler daralıyor,
Şişesi is bağlamış bir lâmbanın ışığı,
Her yüze çiziyordu bir hüzün kırışığı.
Gitgide birer âyet gibi derinleştiler
Yüzlerdeki çizgiler, gözlerdeki çizgiler...
Yatağımın yanında esmer bir duvar vardı,
Üstünde yazılarla hatlar karışmışlardı:
Fânî bir iz bırakmış burda yatmışsa kimler,
Aygın baygın manîler, açık saçık resimler...

Uykuya varmak için bu hazîn günde, erken,
Kapanmayan gözlerim duvarlarda gezerken
Birdenbire kıpkızıl bir kaç satırla yandı,
Bu dört mısra değildi, sanki dört damla kand
Ben garip çizgilerle uğraşırken başbaşa
Raslamıştım duvarda bir şâir arkadaşa:

On yıl var ayrıyım Kınadağı'ndan
Baba ocağından, yar kucağından
Bir çiçek dermeden sevgi bağından
Huduttan hududa, atılmışım ben

Altında da bir târih: Sekiz mart otuz yedi..
Gözüm imza yerinde başka bir ad görmedi.
Artık bahtın açıktır, uzun etme, arkadaş!

Ne hudut kaldı bugün, ne askerlik, ne savaş;
Araya gitti diye içlenme baharına,
Huduttan götürdüğün şan yetişir yârına!...
Ertesi gün başladı gün doğmadan yolculuk,
Soğuk bir mart sabahı... Buz tutuyor her soluk.
Ufku tutuşturmadan fecrin ilk alevleri
Arkamızda kalıyor şehrin kenar evleri.
Bulutların ardında gün yanmadan sönüyor,
Höyükler bir dağ gibi uzaktan görünüyor...
Yanımızdan geçiyor ağır ağır kervanlar,
Bir derebeyi gibi kurulmuş eski hanlar.
Biz bu sonsuz yollarda varıyoruz, gitgide,
İki dağ ortasında boğulan bir geçide.
Sıkı bir poyraz beni titretirken içimden
Geçidi atlayınca şaşırdım sevincimden:
Ardımda kalan yerler anlaşırken baharla,
Önümdeki arazî örtülü şimdi karla.
Bu geçit sanki yazdan kışı ayırıyordu,
Burada son fırtına son dalı kırıyordu.
Yaylımız tüketirken yollan aynı hızla
Savrulmaya başladı karlar etrafımızda.
Karlar etrafı beyaz bir karanlığa gömdü,
Kar değil, gök yüzünden yağan beyaz ölümdü...
Gönlümde can verirken köye varmak emeli
Arabacı haykırdı: "İşte Araplı Beli!"
Tanrı yardımcı olsun gayrı yolda kalana,
Biz menzile vararak atlan çektik hana.

Bizden evvel buraya inen üç dört arkadaş
Kurmuştular tutuşan ocağa karşı bağdaş.
Çıtırdayan çalılar dört cana can katıyor,
Kimi haydut, kimi kurt masalı anlatıyor...

Gözlerime çökerken ağır uyku sisleri
Çiçekliyor duvarı ocağın akisleri.
Bu akisle duvarda çizgiler beliriyor,
Kalbime ateş gibi şu satırlar giriyor:

Gönlümü çekse de yârin hayâli
Aşmaya kudretim yetmez cibâli
Yolcuyum bir kuru yaprak misâli
Rüzgârın önüne katılmışım ben

Sabahleyin gök yüzü parlak, ufuk açıktı,
Güneşli bir havada yaylımız yola çıktı...
Bu gurbetten gurbete giden yolun üstünde
Ben üç mevsim değişmiş görüyordum üç günde.
Uzun bir yolculuktan sonra Incesu'daydık,
Bir handa, yorgun argın, tatlı bir uykudaydık.

Gün doğarken bir ölüm rü'yâsiyle uyandım,
Başucumda gördüğüm şu satırlarla yandım!

Garibim, nâmıma Kerem diyorlar
Aslı'mı el almış harem diyorlar
Hastayım derdime verem diyorlar
Maraşlı Şeyhoğlu Satılmıştım ben

Bir kitabe kokusu duyuluyor yazında,
Korkarım, yaya kaldın bu gurbet çıkmazında.
Ey Maraşlı Şeyhoğlu, evliyalar adağı!
Bahtına lanet olsun aşmadmsa bu dağı.
Az değildir, varmadan senin gibi yurduna,
Post verenler yabanın haydududuna, kurduna!...
Arabamız tutarken Erciyeş'in yolunu:

"Hancı, dedim, bildin mi Maraşh Şeyhoğlu nu
Gözleri uzun uzun burkuîu kaldı bende,
Dedi:
— Hana sağ indi, ölü çıktı geçende!

Yaşaran gözlerimde her şey artık değişti,
Bizim garip Şeyhoğlu buradan geçmemişti...
Gönlümü Maraşh'nm yaktı kara haberi.

Aradan yıllar geçti, işte o günden beri
Ne zaman yolda bir han raslasam irkilirim.
Çünkü sizde gizlenen dertleri ben bilirim,
Ey köyleri hududa bağlayan yaslı yollar,
Dönmeyen yolculara ağlayan yaslı yollar!
Ey garip çizgilerle dolu han duvarları,
Ey hanların gönlümü sızlatan duvarları...

SAN'AT

Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek,
Bizim diyarımız da binbir bahân saklar!
Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek,
incinir düz caddede dağda gezen ayaklar.

Sen kubbesinde ince bir mozayik arar da
Gezersin kırk asırlık bir mabedin içini,
Bizi sarar bir sülüs yazı görsek duvarda,
Bize heyecan verir bir parça yeşil çini...

Sen raksına dalarken için titrer derinden
Çiçekli bir sahnede bir beyaz kelebeğin,
Bizim de kalbimizi kımıldatır yerinden
Toprağa diz vuruşu dağ gibi zeybeğin.

Fırtınayı andıran orkestra sesleri
Bir ürperiş getirir senin sinirlerine,
Istırap çekenlerin acıklı nefesleri
Bizde geçer en hazin bir mûsikî yerine!

Sen anlayan bir gözle süzersin uzun uzun
Yabancı bir şehirde bir kadın heykelini,
Biz duyarız en büyük zevkini ruhumuzun
Görünce bir köylünün kıvrılmayan belini...

Başka san'at bilmeyiz, karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz.
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz!

KıZıL SAÇLAR

önce baygın bir iniltiydi yamaçtan duyulan.
Sonra bir gölge belirmişti kuş uçmaz yoldan:
Asya'nın titreterek bağn yanık toprağını
Geliyor, baktım, uzaktan sökülen bir kağnı.
"İnleyen, memleketimdir bu tekerlekte!" dedim;
"Hangi bir köylü bu kağnıyle sürünmekte?" dedim.

Canlı bir yüz bana yaklaştı, mehabetle dolu;
Kim bu? Nerden bu geliş? Hangi yolun yolcusu bu?...

Bu gelen, bir yuvasız kuş gibi pervasızdı;
Bu gelen köylü, sesinden tanıdım, bir kızdı.

Sanki vurmuş da onun bir kara sevda başına,
Kahramanlar gibi yalnız çıkıyor dağ başına,
Ne uzun yol yürümüş hâli, ne yorgunluk izi...
Saçının rengi bakırdandı, bakırdan derisi.

Yaklaşırken bu bakır tenli güzel, kıvrılarak,
Karlı gönlümde güneş gördü kızıl bir yaprak.
Bir kızıl gün doğuyor sandım o baştan yarma;
Gözlerim yandı dokundukça kızıl saçlarına.

Öyle bir kor gibi kızgındı ki korkuttu beni;
Dökülürken saçı, kıpkırmızı, kan tuttu beni.
Anladım ben, neye her ruha tekindir denemez;
Neye bir kuş gibi her saçta gönül dinlenemez!

Anladım ben ki dokunmaz sana ağyarın eli...
Gönlümün sarmak için yandığı binbir güzeli
O tutuşmuş başm en sonra unutturdu bana;
Gözlerim görmüyor etrafı, güneş vurdu bana!

• Kağnı kayboldu. Güneş battı. Bir ishak sesi var.
Kız uzaklaştı. Fakat bende o baş dönmesi var.

YOLCU ILE ARABACı

— Gurbet ademden kara, hasret ölümden acı,
Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı?
— Henüz bana "Yolunun sonu budur!" denmedi,
Ben ömrümü harcadım, bu yollar tükenmedi.

— Atlan hızlı sür ki köye pek geç varmasın,
Nişanlımın gözleri yollarda kararmasın.
— Düştüğüm yollar gibi sonsuzdur benim tasam,
Bekleyenim olsa da razıyım kavuşmasam...

— Bir kere görse gözüm köyün aydınlığını
Kül bağlar içerimde bu kızıl kor yığını.
— Senin de yolun biter, diner gözünde yaşlar,
Benim uğursuz yolum bittiği yerde başlar!

ÇOBAN ÇEŞMESİ

Derinden derine ırmaklar ağlar,
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi.
Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi?

"Gönlünü Şîrîn'in aşkı sarınca
"Yol almış hayâtın ufuklarınca,
"O hızla dağları Ferhat yarınca
"Başlamış akmağa çoban çeşmesi..."

O zaman başından aşkındı derdi,
Mermeri oyardı, taşı delerdi.
Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi,
Değdi kaç dudağa çoban çeşmesi!

Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu,
Kerem'in sazına cevap veren bu,
Kuruyan gözlere yaş gönderen bu...
Sızmadı toprağa çoban çeşmesi.

Leylâ gelin oldu, Mecnun mezarda,
Bir susuz yolcu yok şimdi dağlarda.
Ateşten kızaran bir gül arar da
Gezer bağdan bağa çoban çeşmesi.

Ne şâir yaş döker, ne âşık ağlar,
Târihe karıştı eski sevdalar:
Beyhude seslenir, beyhude çağlar
Bir sola, bir sağa çoban çeşmesi!...

ALİ

Namluna dayanır, yola dalarsın,
Duruşun, bakışın yaman, be Ali!
Boşuna tetiği ne kurcalarsın?
Var daha ateşe zaman, be Ali!

Yıllanmış bir çınar pusuluk yerin,
Nerdeyse gelecek beklediklerin.
Var iki atımlık canı kederin,
Desene işleri duman, be Ali?

Onu sen büyüt de söğüt boyunca
Kendini ellere versin o gonca!
Sözüme kanmadın bunu duyunca,
Gönlündü gözünü yuman, be Ali!

... Geldiler beklenen çiftler ormana,
Duruyor iki genç, ne hoş, yanyana.
Bir kurşun kadına, bir de çobana,
Çınlasın yıllarca orman, be Ali!

Görünce uzanmış yâr kucağına,
Boynunu dolamış zülfü bağına,
Kurşunu kahpeye atacağına
Kendine çevirdin... Aman, be Ali!

AT

Bin gemle bağlanan yağız at şâha kalkıyor,
Gittikçe yükselen başı Allâha kalkıyor!

Son macerayı dinlememiş varsa anlatın;
Râm etmek isteyenler o mağrur, asîl atın.

Beyhudedir, her uzvuna bir halka bulsa da;
Boştur köpüklü ağzına gemler vurulsa da...

Coştukça böyle sel gibi bağrında hisleri
Bir gün başında kalmayacaktır seyisleri!

Son şanlı macerasını târihe anlatın:
Zincir içinde bağlı duran kahraman atıu

Gittikçe yükselen başı Allâha kalkıyor;
Asrın baş eğdi sandığı at şâha kalkıyor!

1919

TAÇ GIYEN MÎLLET

Binbir geçit aştın ki, Sırat'dan daha ince
Bir kerre fakat menzil-i maksûda erince
Devrildi vurulmuş gibi hakanlar, önünde;
Çıktın kanının hakkı olan tahta o günde..
Hicranları kalbinde birikmiş senelerle
Girdin yeni bİr devre, metin an'anelerle.
Târîh, ezelî şânma destan yaza dursun,
Bayram yaratır yaslı göllerde cülusun!
Cevherlerinin farkı yok alnındaki terden;

Tahtın daha kıymetli, emîn ol ki, zaferden!
Hakkın bu senin, sen ki bütün şân ü şerefsin
Çeksin neye bir başkasının hükmünü nefsin?

Hakkın bu senin; yoksa bu gün yâdel olurdu,
Şahlanmasa, kurtarmasa azmin Anayurd'u...
Mademki bugün düşmanı sen sürdün atınla,
Hakkın yaşamak haşre kadar saltanatınla!...

FÂTİH'E KASİDE

Fethin 500 üncü yılında

... Enginlere at sürdüğün akşamdı kenardan.
Kalyonları emrinle yürüttün karalardan;
Çılgın Boğaz'm taşla kilitlendiği günde
Zincirlere vurdun deli deryayı önünde;
Açtın yeniden mucizeler devrine cedvel...
Sânî-i Muhammed misin, ey Fâtih-i evvel?

Târih, o devirler devirip gelmiş olan pîr,
Görmüşse de devler devi binlerce cihangir,

Der-hâtır eder bir seni "Fâtih" denilince;
Bir sen bu cihan fâtihi beş kıt'a dilince...
Zaptettiğin iklime havârî gibi girdin;
Dünyâya o gün sen medenî fethi getirdin!

Çöktüyse hücumunla birer dağ gibi sedler,
Çiğnenmedi at nalları altında cesedler;
Allâha kavuştuysa ezan sesleri yerden
Bir gün bile eksilmedi çanlar kulelerden;
Bir köhne çağm hükmüne son verdiğin anda
Hükmünle senin bir yeni çağ doğdu cihanda

Fethetmedin İstanbul'u yalnız bu seferle,
Serhaddini tuttun vatanın aynı zaferle,
Tuttun ve muhafız gibi durdun başucunda;
Fâtih kılıcın kabzası hâlâ avucunda!
Ruhun beş asır sonra vücûdun gibi canlı;
Hâlâ kır at üstünde yağız bir delikanlı!

1953

MEHMETÇİK' E KASİDE

Ey milletimin lâhzada halkettiği ordu!
Baktın ki bütün bir vatan elden gidiyordu,

Boğdun coşarak düşmanının gayzını kanda
Derler ki, esaret denilen halka cihanda

Bir geçti mi hür boyna, asırlar kıramazmış
Bir secde eden, bir daha baş kaldıramazmış

Ancak sen o zinciri söküp kırmayı bildin;
Cicikten geniş alnınla ne taptın, ne eğildin

Dünyâ seni sehpâya çekerken gözü bağlı;
Mağlûbu o gün gördü cihan gaalib edalı...

Bir taştı, fakat, benliğin en sonra kabından
Sarsıldı cihan kükremiş arslan gazabından.

Çarpıştın ölümlerle, boğuştun heyecanla;
Şildin kara gözlerden akan yaşları kanla!

Memnun kapanır gözlerim ölsem de vatand;
Mademki cihan neş'eli, mademki bu anda

Seyretmede bir kaafile Türk ordularından
Şarkın ebedî fecrini İzmir sularından!

1922

AYŞE SANA

Saklıyor içinde yüzen hayâli
Ne zaman gözlerin yaşlansa, Ayşe!
Diyemem boynuna olsun vebali
Sevdiğin o güzel çobansa, Ayşe!

Gönlünü yorarak bütün bütüne
Benzedin sararmış yaban gülüne.
Güvenme sana andiçtiği güne,
Ya bütün sözleri yalansa, Ayşe?

Canına karışmak istiyor cam
Kim görse bu güneş başlı çobanı.
Günyüzlü Zeyneb'in çekildi kanı,
Göz yaşı döküyor Kezban'sa, Ayşe.

Çobanın bir kızıl yele saçları,
Ateştir, alınmaz ele saçları,
Ah hele saçları, hele saçları...
Yakar parmağına dolansa, Ayşe!

Ayşe, kaç çobandan, tehlikelidir,
Kendini ateşe atan delidir.
Kuşlara emniyet etmemelidir.
Buluştuğunuz yer ormansa, Ayşe!

O ne, birdenbire karşımda soldun,
Bir anda boşaldm, bir anda doldun?
Yoksa, dün çocukken, ana mı oldun
Yanarım kederin bundansa, Ayşe!

SOFRA

Ufku bir fırçada hasbahçeye döndürdü bahar,
Erguvan göklerin altında sular leylâkî...
Mevsimin çizdiği cennette bir ıssızlık var:
Bir benim bahçede, bir pîr-i mugan, bir sâkî.

Dalarım, görmediğim yüzlere hayran, oturup,
Uhrevî âlemi etrafıma toplar bu gurup;
Nice devletlilerin ruhuna elpençe durup
Nice bir hâtıradan bahsederim, âfâkî.

Can atar bahçeye mihmanlarım akşam ezanı
Gelecek sormaya nerdeyse Kerem, Aslıhan'ı
Gelecek soframa avdette Mohaç kahramanı,
Nevhalar dinletecek mersiyesinden Bakî.

1942

YENİ KEREM

Gerçek mi, yalan mı duyduğum haber
Baharla, dediler, köye dönmüşün.
Kucakta çıkmıştın yola bir seher,
Sılaya bir akşam yaya dönmüşün...

Bembeyaz teninde tüterdi yer yer
Daha dün anandan emdiğin sütler,
Gelişmiş görünce seni bu sefer
Dedim ki: Bir içim suya dönmüşün!

Zambağın toziyle çizilmiş kaşın,
Dersini ceylândan almış bakışın,
Sevinci şakıyor sende her kuşun...
Kısrakla boy ölçen taya dönmüşün

Açılsan hasretin denizlerine
Varamaz, sevdiğim, su dizlerine...
Dökülmüş saçların omuzlarına,
Bulutla örtülen aya dönmüşün.

Kırılıp dökülen çağdasın nazdan,
Aşkı öğrenmene yıl var en azdan,
Bana varmak için verdiğin sözden
Ben de anlamadım, niye dönmüşün

1935

KOLSUZ

Sağ kolu kesilmiş omuz başından,
Dev adımlariyle bir yolcu gitti:
Solunda bir kılıç gibi sallanan
Tek kolu anlattı, bu bir yiğitti.

Bir dağdı, gölgesi kararttı yolu,
Ardınca yürürken, içim yas dolu,
Canlandı gözümde kesilmiş kolu,
Sınırda düşmanı göğsünden itti.

EBEDıYYET YOLUNDA

Fecre benzettiği bayrakla kefenlenmiş Ata,
Çıktı bir kor gibi mermer kapısından sarayın;
Gönlümüz, bayrağı öğrendiği günden beri tâ,
Duymamıştır bu kadar hüznünü yıldızla ayın.

Gidiyor, gizliyerek sır gibi bizden sesini,
Çıkıyor, ilk olarak, bir yola Başbuğ, bizsiz;
Biz ki dünyâda bırakmazdık onun gölgesini,
Bu ne hicranlı seferdir ki beraber değiliz!

Sen ki Gayyâ'ya düşen bir nice milyon Türkün
Dehşetinden sararırken yüzü yaprak yaprak,
Onu bir anda çevirmiştin ölümden daha dün,
Tunç elin, yalçın irâdenle, kolundan tutarak...

Ve bugün bir nice milyon geliyor bir yere de
Ebedî yolculuğundan seni döndürmek için,
— Seni hicranlı yolundan alıkoymak nerede? —
Gücü ancak yetiyor kabrine yüz sürmek için!

1938

FERHAT

Taş kesilsem duramam, dağların ötesinde
Kanı kalbimde çarpan bir kadın gel desin de!
Ben batıya koşarken, kulaklarım sesinde,
Rüzgâr göğüs geçirir, dere çağlar yolumda.

Yaydan kopan ok gibi kanat açtım derine,
Kapanmak istiyorum bu hızla dizlerine...
Delmek için nefesim yetti külünk yerine,
Birer küme buluttu sıradağla*- yolumda.

Akdeniz'in dalgası gönlüm kadar taşmadı,
Hey ne dağsın ki, dalgam zirvene yaklaşmadı!
Bin geçit aştı gönlüm, bir kalbini aşmadı,
Geçtiğim dağlar bugün, bana ağlar yolumda.

YEŞIL KÖŞE

Köy camii. Meşruta. Muvakkit yeri. Meydan.
Meydanda köyün çeşmesi. Kestane. Çınar. Çam.
Çay, nargile: Mermerde tüten çifte buhurdan...
Gönlümle gözüm tütsülenir böyle her akşam.

Seccadeyi sermiş Boğaz' ın bir tarafında,
Dar bekler ezan vaktini birkaç mütekaaid.
Kalmış gibi yıllarca kütüphane rafında,
Yüzler, yazılar, manzaralar, hep düne âid.

Rüzgâr o sihirbaz ki temas ettiği anda
En taze şekiller bile efsaneleşirler;
Bir dem sürerim dört asır evvelki cihanda:
Hep eski hayâl, eski edâ, eski şiirler...

Herkes beni çepçevre sarar her gün o yerde,
Bir yolcusu gelmiş gibi kervanla Yemen'denü
Az çok seçilirken şehir üç fersah ilerde,
Hasretle sorarlar yine İstanbul'u benden

1948

DENIZLE KONUŞAN ADAM

Silmek istersem içimden ne zaman bir sızıyı
Açıyor koynunu kardeş gibi karşımda kıyı.

Bir nefes geçti mi inlerse nasıl bin yaprak,
Rüzgâr estikçe sulardan sayısız ses duyarım:
"Kime benzer benim Atlas Denizi nden koparak
"Seni tâ Marmara ufkunda bulan dalgalarım?

"Kim o Cengiz, ki cihangir olarak yoktur eşi;
"Kim o Fâtih, ki dayanmış kılıcın kabzasına,

"Doğduğundan beri Tanrıyle boy ölçen güneşE
"Geçirir miğferinin tuğ gibi altın tasına?

"Kim o Kayser, ki şeref kardeşidir bunlarla?
"Çarmıhından sana bir put çıkaran îsâ kim?
"Kim o dâhî, ki onun yaptığı kaanunlarla
"Yedi kat gökteki yıldızlara oldun hâkim?...

"Kahramanlar zaferin sırrını benden duydu,
"Benden öğrendi gönüller sevilip sevmesini;
"Sularım coşmamış olsaydı hayât uykuydu,
"Fırçalar rengini bulmazdı ve teller sesini!"

Dağılır şehre dönerken sise benzer kederim,
Sanırım, yükseliyor başlann üstünde kafam;
Ve müsâvî mi tutar kendini herkesle, derim,
Böyle kardeşçe denizlerle konuşmuş bir adam?...

1634

SINA'YA İNEN NUR

•Güçtür hatırlamak sana ram olduğum demi,
(Ey her bakışta bir daha ilhamı râm eden!
Bir yerde, bezm-i canda mı, dîvân-ı Cem'de mi
Bir yerde görmüşüm seni dünyâmı görmeden.

Târihi sende başladı âlemde ömrümün,
'Kaydetti her geçen güne aşkın bir irtifa;
Her derde panzehir gelen ulvî tebessümün
Bir bir çiçekle kaynamış efsunlu bir şifâ.

Gönlüm ayak sesinde, gözüm merdivendedir;
Bir kavmi yok resule tecellî zamanısın;
En lâyemût eserlerin ilhamı sendedir,
En muhteşem kasidelerin kahramanısın!

Ferman sürer seninle bu âlemde hüsn ü ân,
Sensiz kalan gönül, kalan ömrünce yas taşır;
Destan değil, hikâye değil, senden ayrılan,
ömrün bütün bedîalarmdan uzaklaşır!

1949

YAĞMUR DUASI

— Canavar Piyesi'nclen -

Emeti

Yolunu beklemekten gözlerimiz karardı,
Neye geç kaldın, Ağa?

Ali Baba

Yağmur duası vardı:
Öğle üstü atımla kasabayı bulunca
Baktım ki halk uzanmış bütün yayla boyunca
Kadınlar, çocukların tutarak ellerinden,

Bir inilti hâlinde geliyordu derinden.
Yollara dökülmüştü çobanlarla davarlar,
Gürbüz delikanlılar, doksanlık ihtiyarlar.
Kızgın günün altında tutuşurken ortalık
Gitgide artıyordu gürültü, kalabalık...
Nihayet halkalandı musallada ahâli,
Dediler ki: "Duaya gelecek şimdi Vali!"
O zaman anladım ki hükümet kapalıdır,
Bizim iş kaldı dedim...

Emeti

Zâten bugün salıdır,
Uğursuz gün demişler!

Âli Baba

Doğru, sallandı işim,
Fakat pek de faydasız oldu sanma gidişim:
Amînim olsun diye yapılacak duada
Attan inerek durdum şöyle bir parça sağda.
Vâlî Paşa gelince, yüzler sevinçle yandı,
Cemâat yavaş yavaş ikiye parçalandı:
Analarla emzikli çocuklar başka safta,
Koyunlar bir tarafta... kuzular bir tarafta...
Bir mezar sessizliği aldı önce civarı.
Hocaların yükseğe çıktı en ihtiyarı,
Gökten su dilenerek elindeki tasına
Başladı en acıklı bir yağmur duasına:
"Yârabbî! Gönder bize rahmetini ufuktan,
Kullarının diyarı yanıyor susuzluktan.
Ekinler boy vermeden vakitsiz sararıyor,
Gökyüzünden her başak bir damla su arıyor!

Muradın mahvetmekse bizi bir zelzele ver,
Yaşatmaksa kavrulan tarlaları sele ver,
Tâ ki ecel kesmesin bu öksüz nefesleri..."
O ne mahşerdi. Yârab, ne Âmîn sesleri!
Bir tarafdan kuzular haykırıyor me... diye,
Bir taraftan çocuklar ağlıyor meme diye...
Eğer yağmur Allâhm gözyaşları olaydı
Bir lâhzada dünyâyı sele vermek kolaydı!

DENIZ HASRETI

— **Akın Piyesi'nden** —

Suna

Demir'in hediyesi bir çini...

istemi Han

Yeşil hem de!
Ben bu rengi taşırım her zaman can köşemde
Yeşilde ne arar da bulamaz insanoğlu?
Yeşil bu... Varlık dolu, gök dolu, umman dolu
Bir ucu gözlerinde, bir ucu engindedir,

Meyva veren ağaçlar bu çini rengindedir,
Bu çini rengindedir bahar, deniz, kır, orman,
Bana Tanrım gözükür yeşil dediğim zaman.
Toplanmış bütün bunlar yeşil çininde senin
Gizli arzuları var bunda bütün ülkenin,
Bunu ancak biz duyar, biz anlarız bu dilden...

Suna

Yeter, Baba, bu kadar içlendiğin yeşilden.

istemi Han

Bir çini parçasında bütün hasretlerimiz!
Kalmadı Anayurt'da bir tek yeşil yerimiz,
Suları kumlar içti, güneş yedi ekini,
Asırlarca sarıya çaldı toprak rengini.
Çölde ölen ballara bir mezar olsun diye
Yeşilin hasretini Türk işledi çiniye.
Yurtta yeşillik ancak çinidedir, Yavrular!

(Dalgın ve heyecanlı)

Tanrım, nasıl kesildi köpüren, taşan sular?
Dağlar mı yassılaştı? Ovalar mı delindi?
Neden coşkun suların sesi gittikçe dindi?
Yalnız bu ırmakların suyu olsaydı dinen!
Tarlasiyle uğraşan, sürüsüyle geçinen
Anayurd'un sesi de bu sularla alçaldı,
Binbir göğüste ancak bir tek inilti kaldı...
Yıllarca bulutlara bakarak derin derin
Bekledik hiç gelmeyen yağmurunu göklerin.
Başaklar yandı gitti boyunu gösterirken,
Koyunlar can çekişti yavrusunu verirken,

Meyvalar kızarmadan dalı üstünde soldu,
Irmak yatağı kumsal, kırlar dikenlik oldu.
Su beklerken karadan, gökten, içdeniz bile,
Kabında eksilmeğe başladı bu derd ile.
Her ufkunda bir başka ufuk veren bir deniz
Toprak bir testi kadar çatlağından habersiz,
Yıllarca sularını sızdırmağa koyuldu.
Dalgalar, kıyıları her yaz daha dar buldu...
Karalar, susuzluktan çatlamış bir dudakla,
Kanmıyordu denizi bağrına boşaltmakla,
İçiyor, hiç durmadan içiyordu denizi...
Bu içiş asırlarca susuz bıraktı bizi.
Böyle uzaklaşınca ağır ağır o bizden
Biz ayrı düşmemeğe and içmiştik denizden,
Biz de uğultularla denizin ardı sıra
Başka bir deniz gibi dağdan aktık bayıra...
O gitti, biz yürüdük, o saklandı, biz sorduk,
Deniz geriledikçe bizler ilerliyorduk.
O kaça, biz yaklaşa, biz yürüye, o gide,
Bıraktık dünyâ değer ülkeleri geride!

YANARIM

Düşen yapraklarının arkasından çırpman
Bir dal gibi bakarım dünkü şiirlerime,
Zavallılıklarının suçu benimken, inan,
Onlara zulmedecek, zaman, benim yerime.

San'at, bahar günümde, çiçekli bir fidandı,
Kış gelince bir balta altında parçalandı...
Dün gölge veren ağaç, bugün ocakta yandı,
Şimdi bir yan bakan yok kül olan hünerime

Sevda başımda ateş, gurbet içimde düğüm..
Yangından çıkan eşya gibi kırık, döküğüm.
Fakat bunlar değildir uğruna yaş döktüğüm
Yanarım benden evvel can veren eserime.

BENIMLE YÜRÜYENE

Yolcu, keder çekme ki bu diyara düşenin
Yolunda otlar biter, mezarında çiçekler!
Karaltılar belirir başında her köşenin,
Her geçidin ucunda bir gözü kanlı bekler.

Gökten imdat isteme, güvenme gözyaşına,
Bakma düşman gözüyle bir sürü yoldaşına:
Murada ereceksin yarın sen tek başına,
Onlarsa yarı yoldan geriye dönecekler...

Varsın, tan ağarmadan kumral saçın ağarsın,
Sen sonu cennet olan yolundan dönme! Varsın,
Yolunu kesmek için zincirini koparsın
Dokuz yıl artığınla beslediğin köpekler!

BIR GENÇ KıZA MERSIYE

Ne mavun bir beşikte geldi benim yuvama,
Ne ceviz bir tabutla bizi bıraktı, gitti.
Bir gölge vurur gibi bir camdan öbür cama,
Nasıl geldiyse öyle, sessizce aktı, gitti.

Kuştur desem, ne kanat çırpışı var, ne sesi,
Çiçek desem, kokusuz, renksiz gülümsemesi..
Rüzgâra çevrilince yazın ılık nefesi
O bir tüydü, savruldu, o bir yapraktı, gitti!

Bir hayaletti, sanki zulmetlerin sildiği;
Duyulmadı bir evden bir sesin eksildiği.
Yaşarken yoktu zâten hiç kimsenin bildiğ
Gitmesi gönüllere dağ olacaktı, gitti.

Ş Â Î R

Eşyayı tanırken hepimiz sâde dışından
Esrarına yol bulduk onun anlatışından.
Cemşîd eli dökmüşse nasıl cama sabûhu,
Mânâyı odur lâfza koyan, maddeye ruhu.
Bir mucizenin lûtfuna ermiş gibi, yer yer.
Can buldu asâsiyle dokundukça şekiller:
Bülbüldeki sevdayı sezip güldeki hüsnü
Nakşetti onun kudreti dünyâya ledünnü.

Her şekle hulul ettiği gündenberi bir can,
Pervanede âşık görünür, şulede canan.
Şâir kanı gezmiş gibi mermer damarında,
Hülyalar uçar heykelin âmâ nazarında,
Şi'rinde hayâl etmese endamını yârin,
Yalnız baş uçundaydı güzel servi mezarın

Gün geldi hayât ufkunu dar buldu cihanda,
At sürdü şeref mülküne Fâtih'le bir anda,
Gün geldi Muhammed'le nebî hâline girdi,
Gök perdenin ardında ne sır varsa belirdi.

Onlar ki beşer hayrına doğmuş, yaşamışlar,
Onlardan eserdir bu duyuşlar, bu dalışlar...
Onlar ki yanan fecr idiler dağda, denizde,

Her manzara onlardan akistir içimizde...
Onlar ki bugün gökte birer kasra çekildi,
Devrinde fakat hangisi mes'ûd olabildi?
Varsın seni ömrünce azabın kolu sarsın
Şâir! Sen üzüldükçe ve öldükçe yaşarsın!

BAHARA KASİDE

Gezmekte bahçe bahçe mesîhâne bir nefes
Eylül sonunda ruhunu teslim eden heves,
Can bulmak üzredir yeni baştan bahar ile.

Mızrâb elinde, nağmeler ağzında, derbeder
Rüzgâr, ağaç ağaç, yeni bir şarkı meşkeder
Ülfet zamanı geldi çimenlerde yâr ile.

Bekler büyük bir avdeti her dalda bir çelenk,
Bülbülde ses, havuzda sükût, erguvanda renk;
Mehtâb ışık tutar yola, hasretle... Nerdesin?

Bir goncadır, ki ıtrini senden alır bahar;
Sensiz kalınca, yapma çiçekten ne farkı var?
Mevsim seninle kol kola gelmezse, gelmesin!

LÂLE DEVRÎ

Uğraştı gam gününde güneş, bahçıvan gibi,
Son hamlesiyle döndü gülistana her mezar;
Sahrayı tuttu kahkaha şeklinde lâlezâr,
Vâdîyi sardı meş'aleler erguvan gibi.

Bir hüsn ü ân müsabakasından gelir bahar,
Mevsimlerin başında, bir iklime şan gibi:
Göğsünde lâleler tutuşurken nişan gibi,
Her kuşta, her çiçekte bir alkış, bir iftihar...

Hayretteyim, seninle geçen hoş zaman gibi
Vurdukça lâleler, derelerden şarâb akar;
Hâlinde gizli bir azamet, haklı bir vekaar:
Târihe vermiş ismini bir kahraman gibi.

GÜLISTAN

Meyden boşalıp doldu şafaklarla piyâlem;
Halketti bir âlem ki bahar, ayni gülistan.
Efsun değil, efsâne değil gördüğüm âlem:
Gündüz, gece, derya ve kenar, ayni gülistan.

Salkımlar açar kuşların ahengi sesinde,
Güllerden uçan râyihalar var nefesinde,
Kumral başı bir saksı ıtır penceresinde;
Haliyle, hayaliyle o yâr, ayni gülistan.

Tâkîbe koşar bûse-yi cam, işret-i sohbet;
Her şeyde emel ra'şesi, her yerde muhabbet.
Cennet görünür şâire dünyâ bugün elbet:
Cânân ile birlikte mezar, ayni gülistan.

ALÇıDAN HEYKEL

Tanıştığım günden beri enginle
Bir taşın üstünde hayâle daldım.
Bulacaksın koymuş gibi elinle,
Ben nerde doğmuşsam o yerde kaldım

Kimi esti başucumdan yel gibi,
Kimi sızdı bir toprağa sel gibi...
Yalnız ben, alçıdan bir heykel gibi,
Sonsuzluğu dinlemekten tad aldım.

Ses topladım, renk topladım derinden,
Geniş his ve hayâl bahçelerinden...
Fakat artık en görünmez yerinden
Yaralanmış bir kap gibi boşandırn.

BUGÜN YOLDAN GEÇENLER

Son gülün karşısında son bülbül ah ederken
Sırma saçlım bu sabah bahçeme geldi erken.
Taş oluktan dökülen bir su başında durdu,
Her geçen yolcu için başka bir söz bulurdu..
O, her dalı bir başka meyva veren bir ağaç,
Ben onun gölgesinde göğüs geçiren bir aç.

önce yorgun bir âmâ çıktı yolun ucundan,
Değneğiyle tutarak toprağın avucundan
Köye varan yokuşun aştı en dik yerini...
Sırma saçlım, süzerek ışıklı gözlerini,

Dedi ki:

— Kaldı göynüm ebedî bir büzünde...
Yaşamaktan kastı ne bu körün yeryüzünde?

Dedim:

— Ne aşka erme, ne gönül verme kaydı.
Daha berbad olurdu seni görmüş olsaydı!

Sonra yollar uzaktan bir yalvarış işitti,
Her yanı parçalanmış bir köylü geçti, gitti...
Dinledim bir ağızdan bin açm türküsünü.
Sırma saçlım, süzerek kat kat ipek süsünü,

Dedi:

— Göynüm karardı bu sürünen yığından,
Görünüyor bir başka yeri her yırtığından!

Dedim-.i

— Ko, sürtedursun kendi eîemleriyle,
Bu kadar giyinilir ancak alınteriyîe.

Bahtı açık olmalı yolun ki dertten yana,
Gördük bir ayaksızın çıktığını meydana.
Son cenkten arta kalmış bir adsız olsa gerek...
Sırma saçlım, bir onu, bir kendini süzerek:

Dedi:

— Yandım bu işe, daha pek çok yanarım,
İnsan, ölüm dururken, yaşar mı böyle yarım?

Dedim ki:

— Ona değil, kendi hayâtına yan,
Ey göğsünün altında kalbi yokken yaşayan!

AKAR SU

Görünce bir kuvvetin bükülmiyen kolunu,
Ne var, değiştirse de ayaklarım yolunu?
Gözümün önünde değişmiyen hedefim.

Yatıyor can evimde hep o sonsuz emeller...
Gönlüme dokunmadı göğsümü yırtan eller.
İncimi kaybetmedim kırılsa da sedefim.

Ben bir akar suyum ki ondaki tatlı rengi
Yaratan, yaprakların, salkımların hevengi..
Bunlar sizin duygunuz, sizin düşüncenizdir

Geçtiği yerler onun yatağım çevirse,
Ovalarda, bellerde bin türlü şekle girse
Yine akar suların tek hedefi denizdir!...

VAHDET4 VÜCUD

Uçtukça gönül başka ufuk, başka şehirden,
Oklar sarar etrafını yağmur gibi birden.

Onlar, ki ezelden bu Ebâbîl'i bilirler,
Bir tehlike sezmiş gibi düşman kesilirler.

Her sahilin üstünde ararken yeni bir yâr,
Oklar seni şiddetle eder gönlüme ihtar.

Lâkin bu çocuk yolcu, habersiz yarasından,
Gül derlemek ister, şafakm manzarasından.

Düşmanlar elinden, ne çıkar, dönse de mecruh
Mademki nihayet sana teslim olacak rûh!

Er geç, görecekler ki dönüp bahçene konmuş;
Mademki kanatlandı elinden bu beyaz kuş!

İsterse kızıl goncalar açsın, her adımda,
Bir başka okun rahnesi gergin kanadımda,

Lûtfunla eser kalmaz azabından o hâlin;
Merhem yetişir bir nice hicrana visalin!

Ömrümde birer merhaledir başka güzeller;
Onlarda hayâlim seni pullar, seni teller!

Ayrılması ruhun neye bağlıysa bedenden,
Yollar gibi yıllar da ayırmaz beni senden!

Beyhude seferden yorulup döndüğüm anda,
Derler ki, buluşmuş Kerem Asîı'yle cihanda;

Her fasıladan sonra, emel kasrı olup şâd,
Tekrar edilir kıssa-i Şîrîn ile Ferhâd...

En şanlı ganimet bana sensin her akından:
Mânâ ile, maddeyle, uzaktan ve yakından

Bir sarmaşığın dalları hâlinde giriftiz;
Efsânelerin bin bir isim verdiği çiftiz!

1949

ELLER

O günâhın bizi kahretse mücâzâtı gerek:
Cennetin Meyve-i Memnûuna el sürdürerek
Etti dünyâyı haram Âdem'e Havva'nın eli.

Ne olur, Yûsuf'u on kardeş unutsaydı suda,,
Sona erseydi serencâmı o gün bir kuyuda;
Ne olur, bâdiyeden Mısr'a giderken kervan;
Olmaz olsaydı o gün Yûsuf'a bir taht-ı revân.
Kırk asır yâdederiz yalnız onun bir şeyini:
Yûsuf'un parçalayıp âr u haya gömleğini,
Tepeden tırnağa fâşetti Zelîhâ'nm eli.

Âdem evlâdı hatırlar dökerek gözyaşını:
Bîr gümüş tepside Yahyâ-yı Resûl'ün başım
Sundu zâlimlere, işret günü, Seîmân'ın eli.

Vurdu ejderden asâsiyîe köpürmüş denize;
Dalgalar, diz çökerek, geldi huzurunda dize.
Bahr-i Ahmer yarılıp verdi geçit Musa'ya;
Geçti kavmiyle beraber ovadan Sînâ'ya.
Sürdü tâ Rabb'e kadar kavmini Musa'nın *eli.*

Dâima çarmıhı omzunda bir insan görürüm;
Her duâsiyle yürür hâle gelir bir kötürüm,
Her temâsiyle açar kör gözü îsâ'nm eli.

Çölde, kızgın güneş altında geçen gazve günü,,
Kahraman ümmetinin gördü susuz düştüğünü.
Yeni bir mucizenin seyrine yol verdi bu hâl,
Parmağından cereyan etti sular ayni Zülâl.
Kattı can, canlara Peygamber-i Zîşân'm eli.

Maddeler birse de mânâ değişir ellerde;
Var kıyas et ki o eller ve bu eller nerde?
Dişi, Şeytan elidir; erkeği, Rahmân'm eli.

ŞARÂBA KASİDE

Bir şaheser bırakmış ölürken cihanda Cem,
Elden komaz, başıyle beraber tutar Acem;

Bir şaheser ki sırrını teşkîî edip sürür,
Seccadelerde renk olur, avizelerde nûr.

Sunmakla Cem bu âleme tılsımlı camını,
İnsanlığın helâle çevirmiş haramını;

Devran nizâmı, aksine dönmüş -o eâm ile;
Devlet sürer şu anda fakîr, ihtişam ile;

Bülbülleşir onunla hayâl, açmadan da gül;
Leylâ'sı olsa, olmasa, Mecnûn olur gönül...

Binbir bahân nakşederek bir buhurdana,
Tenhâ günümde bir melek ihsan eder bana,

Havva kadar vefalı, Zeîîhâ kadar haşin,
Meryem misâli sâde ve Selmâ'dan âteşin!

Kim varsa, akraba ve ahibbâ, birer birer
Yıllar mesâfesince yanımdan çekildiler;

Kaldın yegâne sen kara gün dostu, ey şarâb
Kervanla gelmiş olsa da bir şey mi ıstırâb?

Şeytan geçit bulup sokulur belki minbere,
Girmez keder cihanda senin girdiğin yere!

Şevkinle her harabe olurken birer saray,
Meyhaneden güneş yaratırsın, kadehten ay.

Her kim kırıp dökerse Cem'in yadigârını,
Dünyâ gözüyle görmesin ömrünce yârım!

.

O büyük Rab ki, ufuklar boyu nimetlerini,
Hüsn ü an, reng ü füsun, aşk ü cünün mahşerini
Gayrı kâfî görerek sevdiği biz kullarına
Şimdiden va'dediyor başka bir âlem yarma;
Mâ-i Tesnîm'e şükür, Ravza-i Rıdvan'a şükür-

O ki, sevdasına yandıkça bütün mahlûkat,
Arş-ı A'lâda Ezel kasrına çıkmış yedi kat,
Geriyor hüsn-i ilâhîsine atlas perde...
En güzel vuslatı tattırmak için mahşerde
Bize, gündüz gece, zehrettiği hicrana şükür.

O büyük Rab ki, dalâlet yolu düşkünlerine
Ben gazubum diye seslendi derinden derine;
Ve meleklerle kitâb indirerek her yandan
Yine yol çizdi halâs etmek için şeytandan...
Sayısız cürme bedel sonsuz inayetlere hamd,
Ve bu hizmetle celîl ettiği Peygamber'e hamd,
Gök yüzünden yere indirdiği Kur'ân'a şükür.

HÂMD ü SENA

Ne ki mevtûd ise âlemde, güzel, doğru, iyi;
Arayan fikri, bulan ruhu, seven sevgiliyi
Bize bahşetmiş olan Hazret-i Rahmân'a şükür.

O büyük Rabb'e şükürler ki, ayak bastığımız
Yeri halketti barınsın diyerek varlığımız;
Ve yer üstünde hayâlin cereyânmca uzun,
Serdi gök kubbeyi seyrânı için ruhumuzun;
O büyük Rab ki, ışıklar yakıyor göklerde,
Lûtfunun feyzini görsün diye insan yerde;
En büyük nimete hamd, en küçük ihsana şükür

— TG —

ÖLMEYEN FÂNİLER

Bir baharsın ki, nefîs ıtrim bin rengiyle
Veremez bir yere toplansa bütün Hind ile Çin.
Derde düşmem bu bahar bir gül açılmazsa bile,
Rengin, ıtrin yetişir bahçemi doldurmak için...

Hârikul'âde yüzün, fecr-i şimalî gibi, tek
Gören insanda ve bir müddet için hâkimse,
Görmeyenler seni dünyâda demek bilmeyecek
Ve yarın kalmayacak şi'rine hayran kimse!

Bir çiçektir ki soîar mevsimi geçtikçe başın,
Büyük esrarını nakşetmese bir şahesere;
Ve o baş girdiği gün tuncuna heykeltıraşın
Batmayan bir güneş aksiyle dolar kubbelere.

Bize anlatmasa her an iki berceste satır
Kahramanlar da nebiler gibi gelmez yâda.
Yaratır hilkat o fânileri, san'at yaşatır,
Şi're girmişler için yoktur ölüm dünyâda!

Gülün ömrünce açar, bülbülün ömrünce şakır,
Her kim ardında bırakmazsa uzun bir şarkı!

1540

CENNET ve CEHENNEM

Bu akşam bilmediğim bir âlem içindeyim,
Ya rü'yâda bir seyyah, ya semavî Çin'deyim..

Bir orman yangmıyle kızardı karşı dağlar,
Taraf taraf tutuştu meşaleler, çırağlar,
Bir renge girdi eşya günün altın tasında,
Bu kızıl kâinatın gezerken ortasında.

Birden alev alıyor düşünceler, duygular,
Ateştir burda hattâ ateşe düşman sular...
Burda her göz ateştir, her gönül ateşperest,
Ateş vermiş çizdiği esere bir çîredest!

Duyuyorum, bu akşam, din gibi sevda gibi,
Ne duyarsa içinden bir mecûsî rahibi:

Andırıyor hisarlar birer tütsü kabını,
Leylekler ezberliyor Zerdüşt'ün kitabını.
Benziyor bir mermere alnını koyan dere
Bu ateş mabedinde bir ateşten ejdere.

Parlıyor bir damla kan çamların sorgucunda,
Birer kâğıt fenerdir meyvaîar dal ucunda.
Gördüm, sihirbaz gibi, geçtiğini üç kızın
Bu ateş âleminin içinde yanmaksızın!...

Bu bir ateş bayramı, bir vakitsiz donanma...
Sandım, ömrüm bitecek, bitmiyecek bu yanma.

... Birden eşya karardı, alevler söndü birden.
Deminki tunç manzara şimdi, baktım demirden.
Her gölge yer yüzünde bir ışığa mezardır,
Bilsem ki sönmez ateş hangi dünyâda vardır?

DAĞLAR

Yaslanır bir buluttan bir buluta başınız,
Gövdeniz Tanrım gibi gökte yaşardı, dağlar!
Engin kanatlı kuşlar olmasa yoldaşınız
Tepenizden bir güneş, bir ay aşardı, dağlar!

Kalbini göstermese göğsünün yırtığından
Yol mu bulurdu Kerem kurduğunuz yığından?
Cihangirler hızını göklerden aldığından
Üstünüzden sel gibi ufka taşardı, dağlar!

Siz, ki yalnız kahraman geldi mi geç derdiniz,
Yalnız ulu canlara karşı baş eğerdiniz,
Nasıl oldu o soysuz kıza geçit verdiniz,
O taş yürek bu işi nasıl başardı, dağlar?...

AŞK ŞİİRLERİ

DAVET

Seni ben bekliyorum, göğsüm açık, bağrım açık;
Hançer ol, göğsüme saplan; ecel ol, karşıma çık!

Çalmamış bir gece mademki felekten gönlüm,
Gelecek, bâri elinden dilerim gelsin ölüm.
Toprağın rengi kanımdan kızarırken, yer yer,
Uzanıp, sap sarı, son busemi koymazsam eğer
O benim kalbimi göğsümden ayırmış çeliğe,

Gezsin ismim yedi kat gökte bugün kahbe diye.
Beni kahretmeden âlemde o bigâne duruş
Bana sal yalvarırım pençeni, ey yırtıcı kuş!

îşte ben bekliyorum, göğsüm açık, bağrım açık;
Hançer ol, göğsüme saplan; ecel ol, karşıma çık!

1924

KADıN

Daha dün seyrederdi eski rü'yâlarmı,
Kalbimin dört duvarı böyle değildi, kadın!
Bir el o perde perde örümcek ağlarını
Sen geleceksin diye oradan sildi, kadın!

Nasıl yalçın kayayı sökerse dalga yardan,
Nasıl bir dal kırarsa bir kartal bir çınardan,
Kalbim de hız alarak uzun çarpıntılardan
Kalbini zorla senden koparabildi, kadın!

Bugün sen bir bakışsın, ben ondan sızan yaşım,
Sana bütün ömrümce uyan bir arkadaşım.
Yalnız senin önünde herkese âsî başım
Yere geçercesine yere eğildi, kadın!

VERASET

Ninem beş yüz altına satılmış bir esirdi,
Dedem beş yüz altını sayan bir derebeyi:
Köpek kanı, kurt kanı biri birine girdi,
İkisinden meydana çıktı bir kurt köpeği.

İki zıt cevheri var nabzımda vuran kanın,
Biri elpençe duran, öteki durduranın.
Duygum sana taparken, düşüncem bir hayvanın
Sırtında bir kadınla aşar karşı tepeyi!

Ben ninemden muhabbet, dedemden kin almış
Çini bir kâse kadar başkadır içim, dışım,
Elini öpmek için yalvarsa da bakışım
Îsır diye tepinir gözlerimin bebeği.

.

KISKANÇ

Sakm bir söz söyleme... Yüzüme bakma sakın!
Sesini duyan olur, sana göz koyan olur.
Düşmanımdır seni kim bulursa cana yakın,
Anan bile okşarsa benim bağrım kan olur...

Dilerim Tanrı'dan ki, sana açık kucaklar
Bir daha kapanmadan kara toprakla dolsun,
Kan tükürsün adını candan anan dudaklar,
Sana benim gözümle bakan gözler kör olsun!

KOŞMA

Kirpiğine sürme çek,
Kına yak parmağına:
Bu yıl yaşın girecek,
Kız, gelinlik çağına...

Anlatıyor duruşum,
Ben sana vurulmuşum;
Ko, düşsün gönül kuşum
Saçlarının ağına.

Yaş oîsam gözden akmam,
Göz oîsam gayre bakmam.
Vatanımsm, bırakmam
Ellerin kucağına!

NAZ

Gönlümün yok niyeti
Açılmak için sana.
Çektiğim eziyeti
Yüzümden anlaşana!

Ben, ki her damla derdim
Deniz olsun dilerdim,
îpi elimle verdim
Benliğimi alsana.

Kan doldurup tasımı
Sildim gönül pasımı,
Taşa açtım yasımı,
Söylemedim insana!

GÖNÜL

Bağından her güzel bir gül seçerdi,
Bundan mı sarardın, soldun, ey gönül?
Kadınlar geçerdi, kızlar geçerdi,
Bir zaman aşk için }-oldun, ey gönül!

Dünyaya baksan da gülümser gibi
Uzuyor havatm bir keder gibi,
Ellerde dolaşan kadehler gibi
Yıllarca boşaldın, doldun, ey gönül!

Çare yok, matemin çok derinse de,
Hasretin tükenmez yaşın dinse de.
Gençliğin hoş geçti, eğlendinse de
Sanmam ki bahtiyar oldun, ey gönül!

1S1S

KİR TÜRKÜSÜ

Yayılır karanlık sisler engine,
Korkarım, bakamam sana ben yine.
Yıllarca dalardım solgun rengine
Güneşten nûr uman gözler yanmasa

Vâdîde bir hazin nağme ürperdi;
Bu ıssız dağların sen misin derdi?
Üstünde yabanî güller biterdi
Dereler, tepeler seni anmasa...

Coşarak ruhunun bütün hevesi
Yüksekli uzaktan bir çoban sesi.
Bence bir, kırların ye'si, neşesi,
Kolların boynuma halkalanmasa!

1917

ÇIÇEKTEN ADALAR

Her sahile bir müjde götürmek emeliyle,
Yaptıkdı beyaz bir gemi ilhamın eliyle;
Hisler gibi açtıktı hayâl ufkuna yelken.
Her mevsimimiz başka bir iklimde geçerken,
Bir gün, gemimiz parçalanıp kaldı kenarda...
Mihmânız o günden beri zümrüt kayalarda.

Âlemle bütün bağlarımız . böyle çözüldü;
Talih bize ancak bu kazadan beri güldü.
Gördük ki, saadet bize bizden de yakınmış;

Hissettiğimiz her sızı bir başkasınmmış!
Bir ben varım artık bu yeşil kıt'ada, bir sen;
Rüzgârla sudur başka bir ahenk işitirsen.
Âlemden uzak, hâdiselerden heyecansız,
Hayranız açan gülle uçan bülbüle yalnız.
Hergün dönerek bir yeni şarkiyle çimenden
Hergün duyarım bestelenen şarkımı senden.
Kim şi'rini duymuş ki bizim matemimizde,
Mısra dizelim başkasının derdine biz de?

Göçsün, ne çıkar, her gün uzaklarda bir âlem;
Bulmuş yeniden cenneti Havva ile Âdem.

1942

ERİYEN ADAM

Gözlerim gözlerinde dinlenirken eriyor,
Eriyor yaklaşırken dudağına dudağım.
Zerrelerim çözülmüş gibi sesler veriyor,
Ben sıcak bir denize inen buzdan bir dağım.

Yanında damla damla bittiğimi duyarım,
Yoklarım, yerinde mi yüzüm, alnım, saçlarım?
Bir göğüs geçirerek derim ki: "Yine varım,
Fakat bir rü'yâ g>°i şimdi kaybolacağım."

Bir gün, için içimde neyim varsa alacak,
Varlığım bir su olup kabından boşalacak,
Benden nişan olarak kucağında kalacak
Boş bir yığın: Elbisem, gömleğim, boyunbagım.

ONU BİR GÜN GÖRMEDİM

Yüzüme sert çizgiler çekti senin adını,
Hasret saatlerini saydı saçımda aklar.
Senin ağzından çıkan bir cümlenin tadını
Ne bugün içki verdi, ne bu gece dudaklar!

Sorma, nasıl yollarda tutunabildiğimi,
Nasıl siyah rüzgâra yaşımı sildiğimi...
Görür görmez kapında yere devrildiğimi
Ürperdi bir tekinsiz kedi gibi sokaklar.

Gece, muzlim şeklini bana çizmese perde
Sesin bir sırça gibi kırılmazsa içerde,
Beni bugün serilmiş görenler orta yerde
Yarın da bir çukurun dibinde bulacaklar..

SERENAT

I

Bir nîsan akşamı, serin bir günün,
Şark'ın bu sevimli, güzel köyünün
Cenneti andıran bir akşamıydı.

Sizi ilk balkonda gördüğüm gündü,
Yüzünüz sararmış gibi göründü,
Acaba ruhunuz çok hasta mıydı?

Sordum ki bu kimdir, gülümsediler,
"Eşinden ayrılan bir kız dediler,
"Gezdiği yer işte bu ücra saray..."

Hicran ne anlamış, sevda ne bilmiş,
Ağlatmış, ağlamış, sevmiş, sevilmiş
Bir güzelmişsiniz, isminiz de Ay.

II

Bahardan sâdedir şehnîşininiz:
Ne sütunlarında yeşil bir filiz,
Ne kemerlerinde arapkârî süs.

Uzaktan görenler yine aldanır,
Gözlerde bir hayâl gibi canlanır
Endülüs, Endülüs... Güzel Endülüs!

Gezerken bu yolda ben akşamları
Ruhuma cihanın dolar gamları
Bir kere geçersem görmeden sizi.

Ne ölüm korkutur bizi ne hicran,
Kalbimiz olmasın yalnız ayrılan...
Biz böyle severiz sevdiğimizi!

III

Gölgeler çökerek kararınca su
Yayılır bir serin toprak kokusu:
Bu hasret ne, derim, kalbimiz birse

Bana derdinizken bugün hediye
Gülmeyin beni tez unuttu diye
Bu ziyaretlerim seyrekleşirse...

Bir de bakarsınız büsbütün yokum,
Biliniz, dünyâda ben o gün yokum,
O bana hasretin işlediği gün.

Bu yoldan bir daha dönmezsem geri
Önüme serpilen beyaz gülleri
O zaman kimsesiz kabrime dökün!

1919

KIŞ BAHÇELERİ

Dinmiş denizin şarkısı, rüzgâr uyumakta,
Rıhtım boyu sonsuz bir üzüntüyle karaltı...
Körfez düşünür, Kanlıca mahzundur uzakta,
Mevsim gibi sislenmiş Emirgân, Çınaraltı.

Can verdi kışın sunduğu taslarla zehirden,
Her gonca kızıl bir gül açarken yolumuzda.
Üstündeki son dallar ağarmış diye birden,
Pas tuttu bu akşam suların rengi havuzda.

Yerlerde gezen hâtıralar var korulukta:
Yapraklar, atılmış nice mektuplara eştir.
Mehtaba çalan sapsarı benziyle, ufukta,
Binlerce daim verdiği tek meyva güneştir!

içlenme, tabîatteki yekpare kederden,
Yas tutma, dağılmış diye kuşlarla çiçekler:
Onlar dönecektir yine gittikleri yerden,
Onlarla giden günlerimiz dönmiyecekler!

1936

ŞARKİN SULTANLARI

I

Ben her akşam dolaşırdım bu yeşil sâhild
Âşinâlar gibi karşımda gülümserdi sular;
Nazlı rüzgâr konuşur anladığım bir dilde,
Sevdiğim şarkıyı söylerdi hafiften korular.

Yaz kış, öterdi ağaçlar bu derin maviliği,
Uhrevî beldeler üstünde güneş parlardı;
Bir havârî gibi hergün denizin inlediği
Kayalıklarda gezen ince kadınlar vardı.

Sisli enginleri ruhumla duyup dinlerken
Dolaşan kızları toplardı deniz şen sesine,
Ayrı bir yüz düşünürdüm bu güzelliklerden
El ederken sarışın şâireler beldesine

Gülmek isterdi uzaktan bana bir gölge, niye?
Tanımazdım onu, esmer mi veyahut sarı mı?
Belki birgün gelerek toplar o mabude diye,
Dağıtırdım deli rüzgârda uzun saçlarımı.

Gezerek sessiz adımlarla nefessiz kumda
Geçirirdim bu hararetli yaz akşamlarını;
Bâzı bir şüphe parıldardı sönük ruhumda,
Her güzel yüzde arardım bir ilâhî kadını.

II

Bir hazan akşamı indimdi yeşil sahile ben,
Vardı kumral sular üstünde beyaz bir yelken.

Daralan omzuma bir yaşlı sedîr oldu kaya.
Gözlerim daldı uzaklardaki mermer saraya.

Ufkun üstünde güneş secde eden bir iklîl,
Tutuşan körfeze çizmişti alevden bir Nîl.

Gölgeler cenneti olmuştu bütün karşıki yar,
Gölgelenmişti kayıtsız uyuyan genç adalar.

Silinirken güneşin yorgun ufuklardan izi
Bir kürek darbesi titretti o baygın denizi.

Geri döndümdü düşerken yere boynumdaki şal;
Kayalıklarda yanaşmıştı uzun bir sandal.

Geçti bir gizli nefes gölgeli sahillerden...
Sandalın taşlara yaslandığı tenhâ yerden.

indi şarkın sarışın kızlarının en genci;
Arkadan bir köle, munis ve uzun bir zencî.

Kumlar üstünde, çakıllarda denizden sessiz,
Yürümekteydi bu parlak ve karanlık iki iz.

Solgun alnında kımıldardı yürürken saçlar,
Belli, çâlâk idi bir yavru geyik ruhu kadar.

Ben o hummalı bakışlarla sararken geçeni,
"Kim bu vahşî?" demek ister gibi süzmüştü beni.

O zaman kalbimi bir gizli günâh etti esîr,
Sardı etrafımı gökten boşalan bir zincîr.

önce kalbimde beyaz elleri bir sisli kışın;
Sonra karşımda o sultan, o ilâhî sarışın...

Bir alev şarkısı hâlinde geçerken o peri,
Kül olup kaldı hayâlimde onun nağmeleri.

Sanki vurmuştu benim alnıma çöllerdeki sam,
Kumların üstüne düşmüştü yılan başlı asam.

III

Bütün eşyaya hazan indi, sular dermansız.
Şimdi bir gölgeyi bekler, gezerim ben yalnız.

Gördüğüm manzara, akşamlan, kalbimde bir ok;
Gece, kalbim gibi, evlerde ışık yok, ses yok.

Mavi bir sis çiziyor bahçeler üstünde sabah,
Geziyor gölgeli sahilde hazin bir seyyah.

1916

BEŞIKTEN MEZARA KADAR...

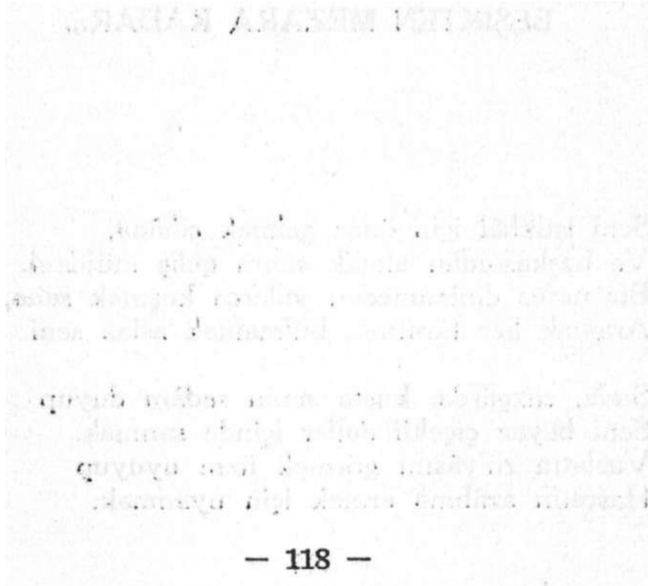
Seni istikbâl için önce gelmek cihâna,
Ve başkasından almak sonra geliş müjdeni.
Bir nefes dinlenmeden yıllarca koşmak sana,
Aramak her tarafta... bulmamak aslaa seni.

Suda, rüzgârda, kuşta senin sedam duyup
Seni beyaz çiçekli dallar içinde sanmak.
Vuslatın rüyasını görmek üzre uyuyup
Hasretin azabına ermek için uyanmak.

Başka bir şekle koymak her gün güzel yüzünü,
Boyamak gözlerini bir siyah, bir maviye.
Tek seni hayâl için süzerek batan günü,
Gece mehtaba dalmak, sen de dalmışsın diye.

Seni anlatmak üzere *yaaıp her gün bir gazel
Geçirmek ömrü yalmz lana dâir eserle.
Saçlannı çözerek hulyâ dizinde, tel tel,
Bugün güllerle örmek, yarın menekşelerle...

Tesadüf ümidinin bittiği müthiş anda
Dudağa kanla çizmek yeniden tebessümü:
Seni istikbal için artık öbür cihanda,
Dosta el sallar gibi, davet etmek ölümü.

GECELERIM

.

Bir çınar altında geçer her gecem,
Konuşur, dururum orda rüzgârla;
Her akşam sularla uyur düşüncem,
Her gece uyanır yarasalarla.

Eşyayı al kana boyar bir gurup
Ve gece giydirir ölüm rengini,
Hem düşüncemizle ufku doldurup
Hem kalbe boşaltır bütün engini.

Akisler silinir bir bir denizden,
Gece eşya uyur ve rûh uyanır!
Gündüz, uzaklaşan ne varsa bizden,
Göz, şimdi bir adım ilerde sanır...

Güneşten gizlenen inci yıldızlar
Şimdi bir sır gibi çıkar meydana,
Ve yalnız masalda görünen kızlar
Benimle yollarda yürür yanyana.

Ve sen, ey kumralım, güzel kumralım,
Şeklini gizlerken akşamdan bile,
Elâ gözlerinde o sonsuz alım,
İnersin rûh olup gece sahile.

O zaman dalarız birlikte artık:
Karşıki ufuklar bize yaklaşır,
Göze sonsuzluğu serer karanlık,
Ve sükût esrarlı bir mânâ taşır.

Sıcak nefesinle erir kederim,
Erir göğsümdeki o taş yığını,
Ve şafak sökerken duyar, titrerim,
Elinin elimden ayrıldığını.

ÜZÜNTÜ

Yüzünde bir çizgi, saçında bir ak
Görünce: "En sonra hazan!" dedin mi?
Elini alnına koyup dalarak:
"Bahara döneyim bir an!" dedin mi?

Geçiyor geceler, bir örnek,
Bir koku veriyor işte her çiçek,
Bilmiyor seslerle renkler değişmek...
"Boş yere dönüyor cihan!" dedin mi?

Ne kurban kes artık, ne de mum ada,
Yetmiyor bir ömür bin bir murada!
Bir tatlı gün geçti hayâtında da:
"Devam et, ey güzel zaman!" dedin mi?

YALILAR

Göğsünü gökyüzüne açmış gibiydi kıyı,
Ay sudan çıkmış gibi tertemiz, bembeyazdı...
Ay suda bestelerken en güzel bir şarkıyı
Küreklerim de suya en derin şi'ri yazdı.

Sanki bir bekliyenin yuvasıydı her yalı,
Yolumu gözlüyordu sanki her camda bir baş,
Durgun sular, başı boş bıraktığım sandalı
Yalıların önünden geçirdi yavaş yavaş...

Boğazı baştan başa dolaştım ağır ağır,
Yaşlı, genç yalıları birbirine ekledim.
Anladım, pencereler kördü, kafesler sağır...
Son kadın bekler gibi fecri, artık, bekledim?

MAĞARA

En uzun ölümü günlerce tatmış,
Son demi yaklaşan bir kurt var indi
Mağaranın ağzını bir taş kapatmış.
Açlıktan ölüyor bir kurt içinde.

Çığ gibi tepeden inen kayanın
Farkı yok gitgide mezar taşından.
Kan sızıyor kana hiç doymayanın
Duvardan duvara vuran başından.

Gözünde karanlık ecelleşirken,
Az daha yaşatmak için canını,
Her gün el kanıyle ziyafet çeken
Koca kurt yalıyor kendi kanını.

At, çoban, postunu omuzlarına,
Koy artık meydana bütün varını:
Ya çıkar, ya çıkmaz o kurt yârına,
Yaylaya zağarsız sal davarını.

Şakıyor mağaranın önünde sesin,
Geç, atlım, belli ki ruhun kanatlı,
Atının nallan taşa değmesin,
O zaman canından olursun, atlı!

Ey çimen gözleri, papatya başı
Bahara benzeyen, yazı andıran!
Bir kımıldatırsan eğer bu taşı,
Andolsun, ölüme gelmiştir sıran,

... Kalbime benzetin çırpman kurdu,
Kapanan mağarayı göğsüm sayınız:
Bu açlık boğmadan ininde kurdu,
Yolcular, bu taşa dokunmayınız!

ONLAR

Dudağında bir ıslık, elinde bir cıgara,
Karışırsın bu gece sen de karanlıklara
Duyarsın bir kafesin ardından öksürükler...

Alaca bir perdeye çizilen gölge bir baş
Seni kumral saçından tutar da yavaş yavaş
Aralanmış kapıdan bir taşlığa sürükler.

Çevrilir dört yanma örselenmiş fidanlar,
îşte onlar, o adı ağza alınmayanlar,
Gözlerinde çürükler, kollarında çürükler.

Sen avutmak dilerken bir acı hâtıram
Duyarsın, fırlatarak çıkınca son liranı,
İçinden hıçkırıklar... Ardından öksürükler.

GURBET

I

Bir kuş tanıyorum ki, baharda,
Salkımlar açan bahçemin üstünde uçar da
Akşamların ürperdiği bir sesle öterdi.

Besbelli, bu iklime yabancı,
Nerden koparak geldiği meçhul,
Endamı uzun, tüyleri parlak, sesi vahşî
Bir kuş.

Akşamla yatan köyde sadâlar durulunca,
Mehtaba yakın, gölgeli bir nokta bulunca,
Hicranla kısılmış, heyecanlarla boğulmuş
Bir sesle öterdi.

öttükçe uğuldardı sesinde
Âvâre kuşun duyduğu hasret
Bir bilmediğim kıt'ada, bir dağ tepesinde,
Binbir çölün ardında kalan yurduna dâir.

öttükçe o, hasretle genişlerdi, duyardım,
Korkunç uçurumlar gibi ruhumda derinlik.
Hergün daha bir parça yakından sevişirdik:
Ben şâir, o şâir.

Birgün camı açtım ki, ufuk bir kara perde;
Sahrayı beyazlar bürümüş, yollar uyuşmuş;
Gördüm ki, o gurbet kuşunun gezdiği yerde
Cansız bir avuç tüy yatıyor... Baktım: O kuşmu

II

Ey gözlerinin çevresi mor, benzi tutuşmuş,
Akşamladığım yolları yalnız gezen âfet!
Kaç yıl geçecek, böyle hazîn, böyle habersiz,
Sen Marmara'nın göl gibi durgun bir ucunda
Ben böyle atılmış gibi yurdun bir ucunda,
Sen benden uzak, ben sana hasret?

Sarmış beni gurbet,
Sarmış beni Mecnun diye zincir gibi dağlar;
Bir türbe ki ruhum, gelen ağlar, giden ağlar!

Her şey bana bîgâne bu yerde,
Herkes gibi her şey:
Sessiz dereler, solgun ağaçlar, sarı güller;
Dillenmiş ağızlarla tutuk dilli gönüller...

Hattâ bana insanlara nisbetle yakındır
Bahçemde ölen kuş,
Bahçemde kefensiz gömülen kuş.

Herkes bana bîgâne bu yerde...
Bir yer ki, sevenler, sevilenlerden, eser yok;
Bezminde kadeh kırdığımız sevgililer yok;
Yok... yok!

Karşımda hayâlin, diyorum ki,
Bir fırtınanın kahrına kurban
Kuşlar gibi, derdinle bugün, darmadağındır
Kalbimde güneş, sevgi, emel, neş'e, ne var

Karşımda hayâlin, diyorum ki,
Birgün bu dudaklar beni hasretle anarsa,
— Rabbim, ne dudaklar:
Kül benzinin üstünde birer damla kıvılcım!
Birgün bana ağlarsa bu gözler,
Beyhude değildir, bunu bilsin;
Bilsin ki bugün, bir sen eziyyette değilsin:
Gurbet yayının okları geçmiş de içinden,
Günlerce uzakta,
Yorgun biri uzlet gibi yalnız yaşamakta.
Yorgun biri uzlet denilen kabre gömüldü:
ölmeden öldü.

1923

ARDINDA

Yaktı yanardağ gibi can yurdunu son bakış,
Ve gönlüm koşmaz oldu maceralar ardında,
önünde dün beyazlar giyinirken karakış
Bugün sensiz kalan yaz kara bağlar ardında.

Siyah kanatlarını batıya açtı kuşlar,
Benden sana haberdir bu çığlıklı uçuşlar.
Dereler ardın sıra akmağa koyulmuşlar,
Arıyor batan güneş seni dağlar ardında.

Gezdirir rüzgâr gibi üstünde yamaçların,
Boynuma çifte zincir çift örgülü saçların.
Ateşimden yanarken dallan ağaçların
Gözlerimin sel gibi yaşı çağlar ardında.

ALLAHAıSMARLADıK!

Elimi beş yerinden dağladı beş parmağın,
Bağrımda da yanmadık bir yer bırakmadan git,,.
Bir yarın göçtüğünü, çöktüğünü bir dağın
Görmemek istiyorsan ardına bakmadan git!

Yavrusunun yoluna dalan bir dul bakışı
Andırıyor ışıksız evinde pencereler.
Biraz yeşermek için beklesin artık kışı
Çağlayansız yamaçlar, suyu dinmiş dereler..

Bir san yaprak gibi düştü gönlüm yoluna,
Buğulu gözlerimden geçmediğin gün olmaz;
Benim kadar titremez hiçbir yiğit oğluna,
Hiçbir ana kızma bu kadar düşkün olmaz.

Bin fersahtan duyarım kimle . gülüştüğünü,
Alnından öz kardeşim öpse ben irkilirim.
Değil yalnız ardına kimlerin düştüğünü,
Kimlerin rü'yâsma girdiğini bilirim.

Gözlerimi gün gibi kamaştıran yüzünü
Daha candan görürüm senden uzaklaşınca.
Sararırsın dönüşte görünce öksüzünü:
Bir gelinlik kız olur aşkım senin yaşınca.

Elimi beş yerinden dağladı beş parmağın,
Bağrımda da yanmadık bir yer bırakmadan git.
Bir yarın göçtüğünü, çöktüğünü bir dağın
Görmemek istiyorsan ardına bakmadan git!

SUYUN ÜSTÜNDE MISRALAR

Dün gece parçaladı bir aslan kafesini,
Bir gönül sonsuz ufka yol aldı kartal gibi.
Fırtınanı! Baş ucunda duyunca nefesini
Otuz yıllık bir ağaç eğildi bir dal gibi.

Tatmak için enginin şi'rini dalgalarla
Kalbimiz göğsümüzden ayn bir şeydi yarda.
İki taş heykel oldu vücudumuz kenarda,
Ruhumuz enginlere açıldı sandal gibi.

Sonsuzluğun sırrına ererek biz denizde
Sonsuzluğu yaşatmak istedik sevgimizde
Saçımız ağarmadan toprak olunca biz de
Gezecek maceramız dillerde masal gibi.

GAZEL

Nifoad Sami Banarlı'ya

Hazân ersin de bülbül duymasın gül görmesin
canlar
Açılmış gonca kalsın gülşen-i hatırda cananlar

Gönüller düşmesin fikriyle hüzn-âbâd-ı sermâya
Gezer meclis be meclis sünbülistanlar gülistanlar

Olur çeşm-î gazâlân îeyl-i bî-mehtâba âvîze
Verir bir serv-i siminden nişan serv-î hırâmanlar

Süzülsün pây-ı Leylâ haymeden vâdîye bir kerre
Kalır mahsûd-ı cennet kârban geçmez beyabanlar

Hazân ermek değil Fârûk fasl-ı zernherîr olsa
Kapanmaz şerhalardır çâk çâk olmuş girıbanlar

SEN NERDESIN?

Caddeden sokaklara doğru sesler elendi,
Pencereler kapandı, kapılar sürmelendi.
Bir kömür dumanıyle tütsülendi akşamlar,
Gurbete düşmüşlerin başına çöktü damlar...
Son yolcunun gömüldü yolda son adımlan,
Bekçi sert bir vuruşla kırdı kaldırımlan.
Mezarda ölü gibi yalnız kaldım odamda:
Yanan alnım duvarda, sönen gözlerim camc
Yuvamı çiçekledim, sen bir meleksin diye,

Yollarım bekledim görüneceksin diye.
Senin için kandiller tutuştu kendisinden,
Resmine sürme çektim kandillerin isinden.
Saksıda incilendi yapraklar senin için,
Söylendi gelmez diye uzaklar senin için...
Saatler saatleri vurdu çelik sesiyle,
Saatler son gecemin geçti cenazesiyle,
Nihayet ben ağlarken toprağın yüzü güldü,
Sokaklardan caddeye doğru sesler döküldü

HEYECAN ve SÜKÛN

1

"Şâir silecek yaşları bir gül demetiyle,
Yüzlerde bir iz kalmayacak mateme dâir;
Baykuşları besler gibi Ankaa'nın etiyle,
Fânilere kurbân edecek ruhunu şâir...

... Yalnız bu düşünceyle gezen bahçede, bağda,
Yıllarca bu duyguyla aşan dağları, kimdi?
Rüzgâr bana, ben rüzgâra hâkimdim o çağda;
Ben goncalarındım, ve gülistan da benimdi!

Bir çağda ki sonsuzluğu ölçerdim adımla;
Hissim dereler, fikrim ufuklar gibi hürdü...
Daldıkça geniş göklere kartal kanadımla,
Her saniye, akımdaki dünyâ küçülürdü.

Her gün bir uçuş meşkedip en yırtıcı kuştan
Bilmezdim ayak basmağı bir gün de cihâna;
Yer, gök bana hayrette sanırdım bu uçuştan;
Koştukça yoruldum heyecandan heyecana...

II

Kaç manzara geçmişse çocukken gözümüzden
Son çağda da onlar kalıyor bizde, kalırsa;
Üstün buluyor benliğim âlemde bu yüzden
Sahildeki durgunluğu engindeki hırsa.

Ben şimdi bu varlık denilen Bâğ-ı irem'de
Vahşî bir otum, şüpheli bir hâr-ı mugaylân;
Ruhum bir açık penceredir sanki ademde,
Seyretmedeyim ben buradan hilkati, hayran.

Her gün yeni bir meyve verir dağda ağaçlar,
Her gün yeni bir gonca açar taze çimende,
Yıldız dolu gözler ve güneş dalgalı saçlar
Bulmaz bugün el değdirecek kudreti bende...

Esrarını kaybetti hayâlimde şeref, şan;
Rûhumdaki cevher bir ayar oldu kömürle;
Kalbimde ne can kaldı, ne canan, ne de hicran..
Bitmek dilerim böyle nebatî bir ömürle.

1842-

YOLCU

Gülüyordun kayalıklardan inerken bana sen,
Ben ki her gölgenin aksettiği bir gamlı suyum;
Her gün alnında zehirden acı rüzgârlar esen,
Gurbet akşamlarının bağrı yanık yokuşuyum

Bir hazan akşamı kırlarda unuttum neyimi,
Hasta kalbimde bütün matemi bir sisli kışın;
Gece, yollarda bıraktım kırılan değneğimi;
Rehberim yok, beni döndürme yolumdan, sarışın!

Eriyen ruhumu **3701**'gun bakışın doldursun;
Kumlar üstünde deniz neş'eli kız, yok mu yuvan
Sen ki sahilde gezen kızların en solgunusun,
Uhrevî beldene son yolcu dönerken beni an!

1917

FIRARı

Sana çirkin dediler, düşmanı oldum güzelin;
Sana kâfir dediler, diş biledim Hakka bile.
Topladm saçtığı altınları yüzlerce elin,
Kahbeîendin de garaz bağladım ahlâka bile.

Sana çirkin demedim ben, sana kâfir demedim
Bence dînin gibi küfrün de mukaddesti senin.
Yaşadın beş sene gönlümde, misafir demedim
Bu firar aklına nerden, ne zaman esti senin?

Zülfünün yay gibi kuvvetli çelik tellerine
Takılan gönlüm asırlarca peşinden gidecek,
Sen bir âhû gibi dağdan dağa kaçsan da yine
Seni aşkım canavarlar gibi tâkîb edecek!

1925

SENDEN DÖNÜŞ

Bir zaman lâle de sendin bize, peymâne de sen,
Bağda ırmaktın akan, bahçede rüzgârdın esen.

Göl sanırdık ne zaman dalsak elâ gözlerine,
Seyrederdik seni günlerce gülistan yerine.

Saçlarındaydı bütün tılsımı binbir gecenin,
.Seher alnında, şafaklar gülüşündeydi senin.

Aramazdık gece mehtabı yüzün parlarken,
Bir uzak yıldıza benzerdi güneş sen varken.

Ezelî şi'rini yazdıkça tabîatte bahar,
Düşünürdük ki tabîatte olan, sende de var!

Ve bilirdik ki tabiat, süzerek cevherini,
Toplamış sende açık, gizli güzelliklerini.

Daha kuvvetli görürdük seni hilkatten de,
Onda kaybettiğimiz sırrı arardık sende...

O zaman sende bulurken biz ömür menbaını,
Ansızın sardı adem rengi o cennet bağını.

Her geçen yıl, o güzellikleri senden çalarak,
Serpiyor yerlere bir gül gibi yaprak yaprak...

Seni has bahçeler üstünde görürken daha dün,
Bizi hayran ediyor saksıda bir gonca bu gün!

Şehriyâr olsa da yalnız gidiyor kabre giden:
Dönüyor gözlerimiz âleme, sensiz, yenidene

HAS BAHÇE

I

Son goncalar döküldü. Sakın gelme bahçene.
Kalbinde mevsimin gamı yer tutmasın derim.
Yaprakların süründüğü atlas feracene
Nisan gelince ruhumu ben yaymak isterim.

Kalbinde bahçenin gamı yer tutmasın, bırak;
Ruhunda dört fasıl sürüyor bir bahar, ısın;
Sen bir güneşle çerçevelenmiş kadar sıcak,
JGün yüzlü, sırma saçlı ve zümrüt bakışlısın!

Kutbun zehirli rüzgârı vermez keder sana;
Ruhunda dalga dalga alevler yeter sana...
Ben kendi son baharımı kendim çiçeklerim

Karşımda puslu gökyüzü bir göl kadar yeşil
Baktıkça gözlerim dolar, ufkum derinleşir;
Bir doğmayan güneş gibi cânânı beklerim.

II

Yoldan sürüyle geçti bu semtin çobanlan;
Sordum, yazık ki, hiçbiri ismin ne bilmiyor
Bahçende munis olsa da hulyâ zamanları
Sensiz geçen hayâta yaşanmış denilmiyor.

Her kaafiyem kesildi canımdan kopan bir âh
Her mısraını gamınla gerilmiş birer sinir;
Ruhun bu ıstırabımı duymaz mı bir sabah?
Ruhun ki içlidir, bir ufak sözden incinir.

Gurbette her günüm bir adımdır zevalime;
Elbet yakında bir yer açarsın hayâlime;
Hemşiredir seninle, dij^orlar ki, merhamet.

Fışkırmak istiyor bileğimden benim bu kan
Birgün, guruba karşı göçüp gittiğim zaman
Yaklaş biraz mezarıma, at sen de bir demet

III

Sen başka ömre bağladığın gün hayâtını,

Ben taş basıp da bağrıma, bir gün döner dedim;
Son goncamın döküldüğü gün hatıratımı
Nerkisle, yaseminle, menekşeyle süsledim.

Postundan ayrı, köyden uzak, hasta bir çoban;
Bir dağ başında, sanki dağılmış bütün sürüm;
Her gün yarım baş ağrılarından ve sıtmadan
Yansam da akseder mi bu dilsiz tahassürüm?

Kalbimde son firakın oyuklar bıraktığı,
Son yaşların döküldüğü, son zehrin aktığı
Bir günde, artık uğraşır oldum canımla ben.
ömrümde tek şeref bana aşkından öldüğüm;
Kalmaz Yanık Kerem gibi ruhumda bir düğüm
Târihe âşık ismimi yazsam kanımla ben.

1920

MELEKÜ'L - MEVT

Hangi ceylân seni kesmiş de çocukken memeden,
Hangi kaplan sana süt vermiş öz annen yerine?
Uç yüz evlik köyü takmış saçının tellerine,
Sürüyorsun bu mezarlıkta için titremeden.

Seyre çık, sevdiğim, akşamları kurbanlarını;
Yarıyor kalbini herkes sana göstermek için.
Ah, o taş kalbine bir gün heyecan vermek için
Yedi köy halkı sebil etti bu yıl kanlarını.

Bir çiçek rikkati sinmiş de ipekten tenine,
Sonra göğsünde çelikten mi dövülmüş bu yürek?
Sen köyün derdine bîgâne yaşarken, gülerek,
Gömüyor can veren evlâdını yüzlerce nine.

Bir ölüm meltemi hâlinde eserken nefesin,
Ömrü bir dal gibi âşıklarının, sallanıyor;
İhtiyarlar yanıyor, körpe çocuklar yanıyor;
Sen köyün sıtmalı bağrında cehennem mi, nesin?

Hangi ceylân seni kesmiş de çocukken memeden,
Hangi kaplan sana süt vermiş öz annen yerine?
Üç yüz evlik köyü takmış saçının tellerine,
Sürüyorsun bu mezarlıkta için titremeden.

1923

İNME

Bir gün,
Uzak bir yolculuktan sonra, nefes nefese,
Kalbimin çarpışını sofranda sayacağım.
Ömrümü vermek için ağzından çıkan sese
Kapım sol elimle aralıklıyacağım...

Yabancı bir fısıltı söyliyecek adını,
Tanıdığım bir gülüş kıvrılacak içerde.
Vurur vurmaz duvara kapının kanadını
Karşımda ürperecek halı, sedir ve perde.

SERDENGEÇTÎLER

Erişir fethe fedaîsi olan dâvalar;
Bir zafer destanı sağlar iki serdengeçti.
Nice Fâtih'le Yavuz, taht-ı revanlarla değil,
Kahramanlarla gelip tâk-ı zaferden geçti.

Korkma!
Sana ne dil uzatır, ne de el kaldırırım,
Gözümü kan bürümüş diye benden çekinme
Nasıl birden düşerse bir ağaca yıldırım
Beni baştan aşağı çarpar o lâhza inme.

Sakın kalkma köşenden, ısıttığın yerde dur.
Yine öpsün o dudak... Sarsın o kol belini!
Eşiğinde canımla ödüyorsam ne olur
Bir kadına inanmış olmanın bedelini?...

POSTACI

Duymamış, belli, hayâtında bir eş hasretini;
Yaşamış taş gibi, toprak gibi, mahrum acıdan.
Ne bilir bir kâğıdın canlara can kattığını?
Başımız dertte şu her gün geciken postacıdan!

HÜSN Ü AŞK

Başım, ki fırtınalardan bu anda kurtuldu,
Senin dizinde nihayet biraz sükûn buldu...
Dalınca alnımı kat kat genişleten siteme,
"Neden bu vakte kadar bekledin, zavallı?" deme;
Şikâyet etme, sakın boş geçen zamanından.
Geçen zamanla ne eksildi hüsn ü ânından,
Geçen zamanla ne kaybetti ruhumun güneşi?
Muhabbetim de, cemâlin de lâyemûtun eşi...
Gelince hüsn ile aşk, ansızın, nazar nazara

Bir ân içinde döner karşılıklı aynalara.
Zaman, mesafe bu sonsuz hayâl önünde nedir?
Ne hükmü var ki, bütün kaybımız beş on senedir!
Dehâlar ölse de mısralar ihtiyarlamaz;
Güzelliğin de senin böyle tazedir kış, yaz;
Nasıl duvarda değişmeksizin durursa resim,
Nasıl güzelse Boğaz her saatte, her mevsim...
Diler beşikte görünsün, diler mezara yakın,
Yanan gönüllere ilhamı bir gelir aşkın.

Büyür çınar gibi zahmetle şanlı sevdalar;
Bahara geç kavuşur, sevgilim, büyük dağlar!

1941

KARACAAHMET

İkimiz tek katlı bir arabayla
Karacaahmet'den, akşam, yol aldık.
Batan bir güneşle, doğan bir ayla
Tükenmez servilik, bitmez mezarlık

Karacaahmed'in ıssızdır yolu,
Ve içi tabut kadar serindir.
Taşların boşluğa açılan kolu
Sevmeye kanmadan ölenlerindir.

Karacaahmet'de güneş geç doğar,
Ve iner geceler akşamdan erken,
Taşma yaslanıp dinlenenler var,
Sindiler görünce bizi geçerken.

Bizimle oradan geçti bir rüzgâr,
Ürperdi bir alın gibi her kabir,
O burma sütunlar, o taş kavuklar
Düştükleri yerden doğruldu bir bir...

Eliyle her mezar iki serviyi
İterek iki dal gibi bir yana,
Sevgilim, gördüm ki iyiden iyi
Ardınca hasretle baktılar sana!

Bu bakış bir gönül sırrından ince.
Sandım, bu bakışta biraz ben varım:
Bir mermer altına kalbim girince
Ben de sen geçerken böyle bakarını.

Son zevke eren kim bu yeryüzünde?
Kim var ki hayâta karşı ah etmez?
Sayısız güzellik doğar da günde
Birini sevmeğe bir ömür yetmez!

Hayâtın şi'rine gönlüm kanmadan
Karacaahmed'e göçerse yerim,
Benden bir an bile fazla yaşayan
Herkese diş biler, ölüm dilerim!

BAĞ BOZUMU

Hummalı bir sükûn inmiş sahile,
Dalgalar çırpmır, söğütler dalar.
Rakseden suların mûsikîsiyle
Kayalar dinlenir guruba kadar...

Kuytu ormanları, tenhâ bağları
Geziyor mevsimin yorgun rüzgârı.
İnce dallar kırık, yapraklar sarı,
Geçmiş bu yoldan da, belli, sonbahar.

Duyulur bir ayak sesi gizlice
Hâlî bahçelerden rüzgâr esince:
Geçen bir yolcu mu, yoksa her gece
Yollarda beklenen bir kadın mı var?

1917

GENÇLİK

Anlattı erenler: Bir bahar değil,
Âşıkın ömründe bin bahar varmış.
Hicranla ağaran bu saçlar değil,
Sevgisiz kalan kalb ihtiyarlatmış...

Sorardım sırrını hiç düşünmeden:
"Bu fânî gönlümün sevinci neden?"
Beni günden güne meğer genç eden
Dâima değişen mâcerâlarmış!

Gönlümde kovalar eskiden beri
Sarışın kumralı, kumral esmeri.
Dolmadan boşalmaz birinin yeri.
Gönlümde, anladım, her dem baharmış.

1919

OĞLUMA

Biliyorsun ki, oğlum, ortada ne sen varsın,
Ne seni yeryüzüne getirecek bir anne:
Bir gün cihâna gelmen mukadderse, anlarsın,
Bu gelişten gözümü, göynümü yıldıran ne?

Her gün saban başında topladığın kederler
Seni yorgun çıkarır sabahın altısına
Çalışkan ellerine bakanlar kirli derler,
Leke derler alnında güneş karaltısına.

ince belin bükülmez zamanın dizlerinde,
Öpülen eteklere ayağını silersin.
Yoksulluğun yüzerek sonsuz denizlerinde
Gördüğün her kıt'aya açıktan diş bilersin.

Ayağından çarıklar dökülür parça parça,
Gözyaşlann çürütür gömleğinin kolunu.
Bir lokmanın ardında dolaşır haftalarca,
Sürgün gibi gezersin kendi Anadolu'nu!

Fazilet arkadaşın, hakikat yoldaşınla
Seyredersin yabancı bir ufkun baharını,
Bulutlan deîsen de yükselen dik başınla
Sonunda bir dişiye maledersin varım.

Akşamlan bir camın önünde, seni değil,
Elindeki çıkını gözetliyen karındır.
Hakkın önünde eğil, zulmün önünde eğil!
Taçlar bile cihanda eğilen baslanndır...

Derdim, omuzlarına yük olmasın bu varlık,
Derdim, oğlum ne Haktan, ne kuldan bir şey
' umsun.
Nasip olmaz kimseye bu kadar bahtiyarlık
Ki sen benim doğmamış, doğmayacak oğlumsun!

GÖNÜL MÜLKÜ

1
Evler yıkılır, köyler olur hâk ile yeksan;
Vîran yeri, birkaç yıla varmaz, onarırlar.
Yalnız şu gönül mülkü harâb olmaya görsün
Tâmîre yetişmez onu dünyâda asırlar,

SON BEKLEDİĞİM

Ufkumda bulutlar kümelerken kara bahtım,
Ben her gönül ufkunda doğan mavi sabahtım.
Devran bana taslarla zehir sundu da birden
Ben herkese bir neş'e yarattım o zehirden.
Bir köprü kurup, zulmetin ardında, seherle,
Bildim gülüp eğlenmeyi ömrümce kederle.
Alnımdaki her çizgi beyaz bir gece saklar,
Bir başka şafaktır saçımın gördüğü aklar.
Farkım ne, emel kaynağı bir körpe çocuktan,

Mademki henüz gelmedi son yolcum ufuktan?
Omrümce neden yılları zincir gibi çektim,
Mademki bir aşk uğruna can vermiyecektim?
Bir müjde taşır hergün uzaktan bana rüzgâr;
Elbet gelecek, gelmedi, bir beklediğim var!

Son beklediğim gelmeden, ölsem de yüzünde,
Devran bulacak yâr ile ağyarı hüzünde.
İsmim gezecek pembe dudaklarda elemle,
Gözler dolacak bir çocuk ölmüş gibi nemle.
Bir günde doğup can veren altın kelebekler,
Bizden daha genç öldü bu şâir diyecekler!

1936

RUBAİLER

RUHUN ÖLÜMÜ

Ya gezen bir ölü, yahud gömülen bir diriyim;
Mumyadır, canlı da, cansız da, bu kabristanda.
Gömdüler ruhumu yüz bir sene mahkûmu gibi:
Cismim ayrılışa da ruhum kalacak zindanda.

YASSIADA

Bilmiyor gülmeyi sâkinlerinin binde biri;
Bir vatan derdi birikmiş bir avuçluk karada.
Kuşu hicran getirir, dalgası hüsran götürür;
Mavi bir gözde elem katrasıdır Yassıada.

KARINCA KADARINCA

Kimi, derya gibi dört ufka uzatmış kolunu;
Kimi, âvâre nehirler gibi akmış yabana...
Varsın, onlar sele versinler elin bahçesini;
Köyümün çeşmesi olmak yeter artar da bana!

GENÇ OSMAN

Kaç asır geçti o hicran üzerinden, bilmem;
Kimlerin kahpe felek doğradı ekmek kanma?
Bildiğim varsa, cihan halkı, o günden bugüne
Yanarız memleketin tığ gibi Genç Osman'ına!

ÖLÜMSÜZ

Adı destanlara geçmiş her eser sahibine
Niçin ağlar ve yanarlar ölümünden sonra?
Yaşıyor, yirmi asır var ki, baş üstünde Me:
Gerilip çarmıha, can verdiği günden sonra!

YILDIRIM VE TİMUR

Her gaza, güttüğü dâvadan alır kıymetini;
Rengi dönmez ne kadar ak demiş olsak karaya:
Yıldırım, düştüğü taş zindana devlet götürür;
Ve Timur, sıklet olur girdiği mermer saraya!

G Ü Ç

Şanlı yaprakları târihin açılmış, duruyor;
Canlı bir levha, fakat her yiğitin girmesi güç.
Nice destanların ilhamı olan kavmimize,
Ata'dan sonra, bir efsâne beğendirmesi güç.

BtZİM KİT AB

Kaç bahar, bülbüle hasret, güle hasret yaşadık;
Görmedik kaç yaz ufuklarda yarım bir mehtâb.
Bu elem defteri dünyâda kapansın, dilerim...
Dilerim, bir daha mahşerde açılsın bu kitâb!

HAYÂLE HASRET

Girdi, yollar gibi, yıllar da nihayet araya;
Sed çeker dağ tepe, feryada değil, yâda bile
Hasretim uykuya, ruhum, sana hasret kalalı
Gözlerim görmüyor artık seni rü'yâda bile.

SAYıLı

Ellerin derdini derd etmedesin kendine sen;
Güç düşer böyle geçen kırk yıla bir neş'e yılı...
ömrünün zehrini zindanda da zevketmeye bak:
Günler, aylar, seneler nerde?... Nefesler sayılı i

YUSUF'LAR

Gece zindanda Yusuf'lar, sıralanmış, yatıyor;
Yüzlerinden okurum sapsarı rüyalarını:
Kimi sehpâda görür kendini, çarmıhta kimi;
Ve ararlar yine zindandaki dünyâlarını!

KILIÇ VE KALEM

Fazla bir şey demiyor kan da, mürekkep de bana;
Bağladım ruha, cesedden koparıp bağlarımı:
Yanarım, ey kalem, uğrunda ömür verdiğime:
Geri ver, ey kılıç, artık bana mısrâlarımı!

LEVENDLER

Bağlıdır can gibi canan gibi rü'yâlarma;
Tanırız Barbaros evlâdı deniz kurtlarını.
Kara toprakta, hazır, diz boyu nîmet varken,
Mavi deryaya çıkarlar bırakıp • yurtlarını.

NEŞ'E

Neş'e, gölgen gibi, ardında yürür elpençe;
Ve sürür pembe topuklarla beyaz terliğini.
Seni görmezse gözüm görmez olur neş'eyi de
Bana göstermesin Allah senin eksikliğini,

MADDE VE KUVVET

Gövdeler, varsa, gönüllerden alır cevherini;
Yürek olmazsa bilekler çekemez hançerini.
Kahramansız yaşamak kahrına mahkûmdurlar
Kaybeden zümreler Allah'ını, peygamberini.

ARZ-I MUKADDES

Bir ömür gömdük o üç bu'du serâb ellere biz;
İşledik çöllere bülbül ve gül efsâneleri.
Tilkiler, diktiğimiz bağlara sahip çıktı;
Kargalar topladı hep döktüğümüz taneleri.

SON KITAB

Kıble sarsıldı, gönül Kâ'besi vîrân oldu;
Döndü efsâneye Binbir Gece ma'mûreleri.
Melekü'l - mevte nasıl ruhumu teslim ederim?
Daha noksan duruyor mushafımın sûreleri.

SERDENGEÇTILER

Erişir fethe fedaîsi olan dâvalar;
Bir zafer destanı sağlar iki serdengeçti.
Nice Fâtih'le Yavuz, taht-ı revanlarla değil,
Kahramanlarla gelip tâk-ı zaferden geçti.

NÎYÂZ

Bana ilhamını bahşet ki, İlâhî, bir gün
Seni bulsun sana takdime değer incilerim.
Ben, ne sultanlara şâir, ne de şâirlere şah;
Tanrılar Tann'sının şâiri olmak dilerim.

POSTACI

Duymamış, belli, hayâtında bir eş hasretini;
Yaşamış taş gibi, toprak gibi, mahrum acıdan.
Ne bilir bir kâğıdın canlara can kattığını?
Başımız dertte şu her gün geciken postacıdan!

SONSUZ RÜ'YÂ

Ezelî varlığa candan vurulan âşıklar,
Ses alır tâ ötesinden ebedî dünyânın.
Yerin altında devam etmesidir bence ölüm,
Yerin üstünde görüp geçtiğimiz rü'yânm.

EY DANTE

Üç yüz altmış beşe bölmüşler azâb ejderini;
Senenin her günü, bir pençesi olmuş kaderin..
Bir cehennem ki, yakar ruhu da, yanmaz alevi:
Böyle bir hâile görmüş mü senin şaheserin?...

VAN GOGH

Kâinatından eser kalmadı bir zelzelede;
Ey yanardağ, ki kesilmezdi başından alevin.
O kadar senden uzaklaştı ki herkes, her şey,
Milletin yalnız eşindir, vatanın yalnız evin.

HÜSRAN

Buldu Mevlâ'sını Leylâ'da zaman imreleri;
Postu devretti ham ervaha göçen âşıklar.
Bizi gerçekten usandırdı yalan dünyâda,
Yarı Allahsız olanlar, yarı Allahlıklar.

ŞEFKAT

Adem evlâdı boğarken baba - bir kardeşini,
Basıyor bağrına hemcinsini müşfik canavar,
Beşerin zıddına, hayvan soyu insanlaşıyor:
Yiğitin şefkati yok, lâkin itin şefkati var.

KORKUNÇ

Sesin en korkağı, sessizliğin en korkulusu,
Cüceler korkuyu devlerle beraber heceler.
İki ejder gibi tâkîbe koşar birbirini
Mahşerin mahşeri günlerle kıyamet geceler.

BEZM-Î CEM

Âlemin döndü harabatı harâb-âbâda;
O felek-zâde cihan, şimdi felâket-zededir.
Bâde yok; pîr-i mugan, mugbeçe, mutrib, yok,
yok!
Cem, zamanında, bu meyhaneyi terketmededir.

TOHUMLAR

Toprak altında yatan canlı tohumlar tanırız;
Nabzı sessizce atar, göğsü nefessizce solur.
Fışkırır hepsi, bahar coştu, sular çağladı mı;
İşte, kurt tohmu, koyun tohmu, o gün belli olur.
olur.

EFKÂR

Şimdiden çöktü garib gönlüme hicran acısı:
Geçecek senden uzaklarda Boğaz'sız bir yaz
Gam değil, şâire canan bulunur her yerde;
Gam odur, her iki dünyâda bulunmaz şu Boğaz

DAVET

Gün doğar. Sohbetimiz yalnız ölümdür adada
Gün batar. Uykuda rü'yâmız ölümdür yalnız
Dersiniz, böyle cehennem mi olur dünyâda?
Çok değil, bir gecelik bizde misafir kaimiz!

Bir bağrı yanık tekneden Allah'ı gören Nûh,
Dünyâ gamı tufan kesilip gelse, baş eğmez.
Destanlara destan katan efsunlu silâhlar,
Mazluma nişan aldı mı, bir mısraa değmez.

GÖNÜL MÜLKÜ

Evler yıkılır, köyler olur hâk ile yeksan;
Viran yeri, birkaç yıla varmaz, onarırlar.
Yalnız şu gönül mülkü harâb olmaya görsün
Tamire yetişmez onu dünyâda asırlar,

BİR GONCA GÖRÜNCE

Has bahçe olur dağbaşı bir gonca görünce
Zindan kesilir sultanı olmazsa saraylar.
Görmezlere bir manzara israfı bu, Rabbim
Beyhude güneşler doğuyor, nafile aylar.

BEKLEYEN

Her gün seni seyretmedeyim cân ü gönülden*
Tellerle düşüncemde, duvaklarla düşümde..
Bir dul kadın arkamda bıraktımdı giderken;
Bir yosma gelin var, beni bekler dönüşümde.

YALNIZ O

Sardı kaatil gece dünyâyı siyah bir kefene;
Bir emel yıldızı göz kırpıyor ancak aradan.
Merdi, nâmerdi, cüzamlar gibi terk etti bizi
Bizi yalnız bırakıp gitmedi yalnız Yaradan.

ANA DİLİ

Hangi sözlerle ninem gönlünü açmışsa bana,
Ben o sözlerle gönül vermedeyim sevgilime.
Sözlerim ninni kadar duygulu olmak yaraşır,
Bağlıdır çünkü dilim gönlüme, gönlüm dilime.

№ 4200

F. 5 Lira

SATIŞ VE DAĞITIM YERİ: İstanbul'da Devlet Kitapları Müdürlüğü ve İllerde Millî Eğitim Müdürlüğü Yayınevleri